

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Ured za udruge

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA OPERATIVNOG PLANA
NACIONALNE STRATEGIJE STVARANJA POTICAJNOG
OKRUŽENJA ZA RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA
OD 2007.-2011. GODINE**

za izvještajno razdoblje od 1. veljače 2007. do 1. veljače 2008.

Sadržaj

Uvod	5
Sudjelovanje građana u oblikovanju javne politike	8
Obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava	13
Pravni okvir za djelovanje i razvoj civilnoga društva	19
Institucionalni okvir za potporu razvoja civilnoga društva	25
Sustav financiranja potpore i razvoja civilnoga društva	28
Regionalni razvoj	45
Razvoj volonterstva, filantropije i zakladništva	48
Razvoj civilnoga društva u međunarodnom kontekstu	52
Aneks: Pregled provedbe Operativnog plana	57

UVOD

Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, koju je usvojila Vlada RH 12. srpnja 2006. godine, daje osnovne smjernice koje se žele postići do 2011. godine kako bi se unaprijedio postojeći i stvorio novi pravni, financijski i institucionalni sustav potpore razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj. Cilj je Strategije stvaranje uvjeta za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima, aktivno, ravnopravno i odgovorno, na načelima održivog razvoja i djelovanja za opće dobro, sudjeluju u ostvarivanju društva blagostanja i jednakih prilika za sve. Iz navedenog cilja proizlazi potreba učinkovitije međusektorske suradnje odnosno partnerstva javnog, poslovnog te nevladinog, neprofitnog sektora.

Izazovi i prioriteti formulirani *Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva* podloga su za *Operativni plan*, donesen 1. veljače 2007., koji Vlada Republike Hrvatske provodi u petogodišnjem razdoblju. S obzirom na svoju ulogu koordinatora rada tijela državne uprave u vezi s praćenjem suradnje s nevladinim, neprofitnim sektorom, Ured za udruge je zadužen za praćenje provedbe mjera Operativnog plana Nacionalne strategije i o tome jednom godišnje u pisanom obliku izvještava Vladu Republike Hrvatske. U tom smislu već u srpnju 2007. Ured za udruge pokrenuo je suradnju institucija nositeljica mjera Operativnog plana koja je rezultirala pojedinačnim izvještajima. Prvi izvještaji o provedbi su objedinjeni za razdoblje od siječnja do lipnja 2007. godine kako bi se dobio preliminarni pregled ostvarivanja mjera Operativnog plana koji je u rujnu 2007. predstavljen Savjetu za razvoj civilnog društva. Na temelju drugog kruga očitovanja o provedbi mjera, izrađen je nacrt godišnjeg izvještaja koji prihvaćen na sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva uz niz preporuka ugrađenih u završnu verziju.

U izvještajnom razdoblju od 1. veljače 2007. do 1. veljače 2008., Operativnim planom predviđena je provedba 53 mjere, unutar jedanaest tematskih poglavlja i cjelina unutar pojedinih poglavlja. Brojnost mjera unutar cjelina nije ravnomjerna, kao što se razlikuje i opsežnost pojedinih mjera. Ipak, za praćenje opsega provedbe indikativan je podatak da je u izvještajnom razdoblju započela, a u nekim slučajevima i potpuno završila provedba 34 mjere, što ukazuje da je provedba obuhvatila 64% svih mjera predviđenih za 2007. i siječanj 2008. Po opsežnosti provedbe ističe se tematska cjelina 8.1. koja se odnosi na unapređenje sustava financiranja organizacija civilnog društva iz državnog proračuna i pretprijetnih fondova EU. U tom je području najveći broj mjera koje su sve vrlo temeljito i pravovremeno provedene. S druge strane, provedba mjera u tematskim cjelinama 8.2. - socijalno ugovaranje, 8.3. - neprofitno poduzetništvo i socijalna ekonomija te u poglavlju 9 – regionalni razvoj, zaostaje u odnosu na druga područja, pri čemu valja napomenuti da se procjena provedbe zasniva na dostavljenim podacima, koji su upravo za ove mjere manjkavi te praćenje u ovim područjima treba značajno unaprijediti.

Pregled provedbe mjera Operativnog plana		
Nacionalne strategije za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva u izvještajnom razdoblju veljača 2007. - veljača 2008.		
Broj mjera predviđen za provedbu		53
Broj mjera koje su se provodile		34
Broj mjera čija provedba nije započela		19
Broj mjera čiji završetak kasni u odnosu na rok		6
Opseg provedbe Operativnog plana	34/53	64%
Opseg provedbe Poglavlje 4	4/4	100%
Opseg provedbe Poglavlje 5	4/7	57%
Opseg provedbe Poglavlje 6	4/4	100%
Opseg provedbe Poglavlje 7	1/3	33%
Opseg provedbe cjelina 8.1.	8/8	100%
Opseg provedbe cjelina 8.2.	0/2	0%
Opseg provedbe cjelina 8.3.	2/6	33%
Opseg provedbe poglavlje 9	2/7	29%
Opseg provedbe cjelina 10.1	1/1	100%
Opseg provedbe cjelina 10.2	2/2	100%
Opseg provedbe Poglavlje 11	6/9	67%

Na temelju rasprave o Godišnjem izvješću na sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva održanoj 25. veljače 2008., usvojeno je niz preporuka za učinkovitije praćenje i izvještavanje o provedbi Operativnog plana u 2008., kao i specifične preporuke za svako područje Strategije koje sadrže prijedloge za eventualne izmjene, detaljnije definiranje i povezivanje određenih mjera te njihovo kvalitetnije praćenje.

Uočena je potreba češćih sastanaka Ureda za udruge Vlade RH s nositeljima provedbe Operativnog plana, pri čemu se preporučuje održavanje dva sastanka godišnje (početkom godine te u rujnu, nakon što su prikupljeni podaci o provedbi tijekom prvih 6 mjeseci tekuće godine). Radi veće fokusiranosti te poticanja

suradnje među nositeljima, ukoliko je moguće, predlaže se održavanje zasebnih sastanaka s nositeljima mjera prema svakom poglavlju Nacionalne strategije (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11).

Uz to, potrebne su češće konzultacije s ključnim nositeljima u pojedinim poglavljima i tematskim cjelinama kako bi im se pružila dodatna pojašnjenja te ako je potrebno i dodatna stručna potpora, posebice onih mjera koje zahtijevaju programske inovacije te gdje je dosadašnja provedba kasnila (u područjima 8.3. socijalno poduzetništvo i 9. regionalni razvoj).

Opsežnost koordinacije nositelja koju zahtijeva Operativni plan iziskuje unaprjeđenje sustava planiranja, praćenja i izvještavanja o provedbi mjera, kako bi se osiguralo pravovremeno prikupljanje svih relevantnih podataka, njihova participativna analiza koja treba uključiti Savjet te ključne nositelje te specificiranje provedbe Operativnog plana u narednoj godini. Ured za udruge Vlade RH bi trebao uspostaviti jasan proces planiranja, praćenja i izvještavanja o provedbi Operativnog plana, koji bi uključio:

- imenovanje koordinatora za praćenje provedbe Operativnog plana od strane svakog nositelja mjera
- izradu godišnjeg Operativnog plana svih mjera koji se početkom godine dostavlja svim nositeljima
- izradu detaljnijih uputa za izvještavanje o provedbi svake mjere, s potpitanjima, koje se upućuje nositeljima dvaput godišnje (lipanj i prosinac)
- tablično praćenje statusa provedbe mjera koje se dvaput godišnje dostavlja svim nositeljima (rujan, veljača)
- izradu plana za pripremu godišnjeg izvješća o provedbi Operativnog plana koji će omogućiti dovoljno vremena za dodatne konzultacije s nositeljima i sudjelovanje Savjeta za razvoj civilnog društva u formuliranju preporuka za unaprjeđenje provedbe u narednoj godini.

Uzevši u obzir kompleksnost provedbe politike razvitka civilnoga društva, koja zahtijeva horizontalnu koordinaciju više desetaka tijela državne uprave, lokalne i regionalne samouprave te izvaninstitucionalnih aktera, dosadašnja se provedba Operativnog plana može ocijeniti kao zadovoljavajuća, pri čemu je važno pravovremeno, po isteku prve od pet godina provedbe, prepoznati i iskoristiti prilike za veću učinkovitost i djelotvornost.

SUDJELOVANJE GRAĐANA U OBLIKOVANJU JAVNE POLITIKE

Sudjelovanje građana u oblikovanju javne politike podrazumijeva njihovu informiranost, razumijevanje i formiranje vlastitih stajališta prema pitanjima od opće dobrobiti, koje je pak moguće formirati izravnim sudjelovanjem u procesima javnog dijaloga između skupina s različitim kolektivnim interesima i identitetima.

Stoga ciljevi ovog poglavlja Nacionalne strategije uključuju unapređenje javnosti rada predstavničkih i izvršnih tijela državne uprave na svim razinama, unapređivanje načina informiranja građana, utvrđivanje modela savjetovanja s građanima, građanskim inicijativama i organizacijama civilnoga društva, kao i načine njihova sudjelovanja u donošenju, provedbi i vrednovanju javnih politika.

Jačanje vladavine prava i podizanje povjerenja građana u pravosudne institucije uključuje dijalog s organizacijama civilnoga društva, kao i promicanje ideje sudioničke demokracije putem financiranja programa i projekata koji imaju za svrhu educirati širu javnost o osnovnim pravima slobode udruživanja, te obrazovnih programa kojima se osigurava razumijevanje aktivnog sudjelovanja građana u demokratskim društvenim procesima, kako unutar obrazovnog sustava tako i u programima profesionalnog usavršavanja lokalnih i državnih službenika.

Sukladno mjerama Operativnog plana koje su trebale biti izvršene ili započete tijekom 2007. godine, u svrhu postizanja navedenog programskog cilja proveden je niz aktivnosti s ciljem unapređenja sudjelovanja građana u oblikovanju javne politike.

Mjere:

4.1. Izraditi Kodeks pozitivne prakse za savjetovanje i poticati njegovo provođenje

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Središnji državni ured za upravu

Rok: siječanj – rujan 2007.

Izrada Kodeksa pozitivne prakse za savjetovanje jedna je od prioritarnih mjera Operativnog plana provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, kojim bi se uveli minimalni standardi u savjetovanju, s naglaskom na trajanje savjetovanja, kriterije uključivanja organizacija, obuhvatnost savjetodavnog procesa te dostupnost tekstova nacrta zakonodavnih akata. Razvoj učinkovitijeg dijaloga između Vlade i civilnog društva jedan je od važnijih preduvjeta daljnje demokratizacije i europeizacije procesa usvajanja javnih politika RH, u skladu s političkim kriterijima za članstvo u EU.

Predstavnici civilnog društva mišljenja su kako je postupak savjetovanja s Vladom RH i njezinim institucijama potrebno formalizirati uz nužno ujednačavanje standarda i kriterija savjetovanja na lokalnoj i nacionalnoj razini, te uz transparentnost sustava donošenja propisa tijekom cijelog postupka. Donošenje Kodeksa i preuzimanje obveze savjetovanja ocijenjeno je kao pretpostavka za „energetsku učinkovitost hrvatskog političkog prostora“, uz pozitivan učinak na komunikaciju između sva tri sektora, na smanjenje korupcije reguliranjem i ujednačavanjem pristupa različitim interesnih skupina, te napose na povećanje razumijevanja i povjerenja javnog i civilnog sektora koji teže jednakoj razini demokratičnosti u hrvatskom društvu.

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnog društva i suradničkim domaćim i stranim stručnim organizacijama organizirao je stručno savjetovanje u svibnju 2007., čiji su rezultati inkorporirani početkom studenog 2007. u brošuru koja pokriva pitanja suradnje države i civilnog društva u donošenju zakonodavnog okvira načelno, te na konkretnim primjerima u Hrvatskoj. Brošura je služila kao podloga za javnu raspravu održanu 12. studenog 2007., kao i prilikom predstavljanja ključnih pitanja vezanih uz ciljeve i sadržaje budućeg Kodeksa Savjetu za razvoj civilnog društva. Javna rasprava o ključnim pitanjima trajala je do 15. siječnja 2008., a trenutno se prispjeli komentari ugrađuju u prvi nacrt dokumenta te se provode konzultacije sa Središnjim državnim uredom za upravu.

Očekuje se da će se dokument, usuglašen sa zainteresiranom javnošću, uputiti Vladi RH u prvoj polovini 2008. godine. Do kašnjenja u provedbi ove mjere, u odnosu na zadani rok, došlo je prvenstveno uslijed kompleksnosti problematike, a i zbog činjenice da su se ključna tijela za pripremu Kodeksa (Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva) u potpunosti ustrojila tek u travnju 2007.

4.2. Provesti analizu pravnog okvira o pristupu javnosti informacijama prema standardima Europske unije, te shodno tome, predložiti izmjene Zakona o pravu na pristup informacijama uvođenjem testa javnog interesa i proporcionalnosti u slučaju uskrate

Nositelji: Središnji državni ured za upravu, središnja tijela državne uprave

Rok: siječanj – lipanj 2008.

Središnji državni ured za upravu započeo je u siječnju 2008. godine provedbu ove mjere. U konzultacijama s relevantnim tijelima državne uprave te predstavnicima organizacija civilnog društva pripremaju se prijedlozi izmjena Zakona koji će biti gotovi do lipnja 2008. godine.

4.3. Predložiti osnivanje Gospodarsko-socijalnog foruma (koji bi uz sindikate i poslodavce uključivao i predstavnike ostalih organizacija civilnog društva)

Nositelji: Ured za socijalno partnerstvo, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Rok: siječanj – lipanj 2007.

Ured za socijalno partnerstvo predložio je osnivanje tijela, s radnim nazivom Forum gospodarskog i socijalnog vijeća, koji bi predstavljao institucionalni oblik participacije socijalnih partnera i udruga civilnog društva u oblikovanju javne politike.

U svrhu provođenja ove mjere odnosno postizanja socijalnog dijaloga s organizacijama civilnoga društva, kroz postojeća tijela ili osnivanjem novih tijela odnosno foruma koji će okupljati predstavnike javnog, profitnog i neprofitnog, nevladinog sektora kao što su Savjet za razvoj civilnog društva i Forum Gospodarsko-socijalnog vijeća, Ured za socijalno partnerstvo započeo je s aktivnostima u lipnju 2007. sastankom s poslodavcima i sindikatima, a nastavio dogovorom o budućim aktivnostima s Uredom za udruge.

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske sa Savjetom za razvoj civilnog društva dogovorio je na 5. sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva, održanoj 2. srpnja 2007., da će Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge i drugi nositelji ove mjere pravovremeno pripremiti potrebne informacije i prosljediti ih članovima Savjeta, koji će odrediti kriterije i način izbora predstavnika iz ostalih organizacija civilnoga društva u Gospodarsko-socijalni forum.

Slijedom obveze iz Operativnog plana i inicijative o osnivanju Gospodarsko-socijalnog foruma, u sklopu konferencije «Dijalog civilnog društva Hrvatske i Europske unije: Stanje i perspektive», održane u listopadu 2007., u Splitu je održana tematska radionica o osnivanju Gospodarsko-socijalnog foruma koji bi uz poslodavce i sindikate trebao okupiti predstavnike 'ostalnih organizacija civilnog društva', ponajprije udruga. Imajući u vidu brojna otvorena pitanja vezana uz status i pozicioniranje Foruma, najavljeno je osnivanje radne skupine koja bi predložila moguće opcije funkcioniranja spomenutog tijela, uvažavajući u potpunosti dosadašnji rad Gospodarsko-socijalnog vijeća odnosno Savjeta za razvoj civilnog društva.

Dobar poticaj prema ostvarivanju kvalitetnije suradnje predstavnika poslodavaca, sindikata i 'ostalnih organizacija civilnog društva', ponajprije udruga, pružen je kroz rad Zajedničkog savjetodavnog odbora Europske unije i Hrvatske. Spomenuto tijelo okuplja predstavnike tri glavne skupine unutar Europskog gospodarskog i socijalnog odbora i njihove sugovornike s hrvatske strane, odabrane posredstvom GSV-a i Savjeta za razvoj civilnog društva.

4.4. U godišnje programe profesionalnog obrazovanja i usavršavanja, koje provodi Središnji državni ured za upravu, uvesti sadržaje vezane uz sudioničku demokraciju

Nositelji: Središnji državni ured za upravu sa Centrom za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika

Rok: Rujan 2007. – lipanj 2008.

U Središnjem državnom uredu za upravu provodi se pet programa izobrazbe državnih službenika u koje su integrirani sadržaji vezani uz sudioničku demokraciju:

1. *Ustavna zaštita ljudskih prava i građanskih sloboda* (provođen u 2007.; u 2008. se planira provođenje 2 puta godišnje);
2. *Javni pristup informacijama – osnovni tečaj* (provođen u 2007.; u 2008. se planira provođenje 2 puta godišnje);
3. *Uvod u javne politike* (provođen u 2007.; u 2008. se planira provođenje 4 puta godišnje);
4. *Opći upravni postupak – osnove* (provođen u 2007.; u 2008. se planira provođenje 2 puta godišnje);
5. *Izrada pravnih propisa za ne-pravnike – osnovni tečaj* (provođen u 2007.; u 2008. se planira provođenje 6 puta godišnje).

Osim toga u Program izobrazbe rukovodećih državnih službenika uključen je i zaseban modul *Razvoj javnih politika* koji uključuje upoznavanje s osnovnim načelima učinkovitog dijaloga tijela državne uprave i organizacija civilnog društva u procesu oblikovanja novih javnih politika.

Preporuke vezane uz Poglavlje 4. Sudjelovanje građana u oblikovanju javne politike

U 2007. godini provodile su se sve tri mjere predviđene za provedbu u 2007., pri čemu provedba dvije od tri mjere nije, u odnosu na plan, završena (mjera 4.1. izrada Kodeksa pozitivne prakse savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u oblikovanju javne politike te mjera 4.3. osnutak Gospodarsko-socijalnog foruma). Početak provedbe još jedne mjere (4.2.) predviđen je za siječanj 2008., što je i učinjeno. Tako je u izvještajnom razdoblju unutar ovog poglavlja započela provedba sve četiri predviđene mjere, a završetak provedbe kasnio je u odnosu na 2 mjere (4.1. i 4.3.).

Vezano uz mjeru 4.1., u prvoj polovini 2008. godine radni prijedlog Kodeksa je potrebno finalizirati te usuglasiti s nadležnim institucijama, ponajprije sa Središnjim državnim uredom za upravu. Na temelju iskustva pripreme Kodeksa, predlaže se da se u svim mjerama koje zahtijevaju donošenje zakonskih ili podzakonskih akata kao su-nositelj imenuje institucija ovlaštena za službeno upućivanje prijedloga u zakonodavni postupak. Budući da je izrada Kodeksa tek pretpostavka za unapređenje savjetodavnih procesa između institucija vlasti i organizacija civilnoga društva, preporučuje se da se ova mjera preformulira kako bi obuhvatila i promociju.

Vezano uz provedbu mjere 4.3., osnutak Gospodarsko-socijalnog foruma, a s obzirom na već uspostavljen Zajednički savjetodavni odbor Europske unije i Hrvatske u kojem su zastupljeni poslodavci, sindikati i organizacije civilnog društva, potrebno je produžiti rok za provedbu mjere te razmotriti relevantnost i učinkovitost ovako formulirane mjere koja zahtijeva osnutak još jednog savjetodavnog tijela Vlade RH. Jedna opcija je izravna uspostava učinkovitog mehanizma savjetovanja Gospodarsko-socijalnog vijeća s udrugama i ostalim organizacijama civilnoga društva, bez da se nužno osniva dodatno tijelo.

Vezano uz mjeru 4.4., važan je pomak u 2007. godini uvođenje sadržaja vezanih uz sudioničku demokraciju u godišnje programe obrazovanja i usavršavanja državnih službenika i dužnosnika. Završetak provedbe ove mjere predviđen je za lipanj 2008., no uslijed važnosti kontinuirane edukacije, preporučuje se preformulacija ove mjere tako da glasi „U godišnje programe profesionalnog obrazovanja i usavršavanja, koje provodi središnji državni ured za upravu, uvesti, *kontinuirano provoditi i vrednovati* sadržaje vezane uz sudioničku demokraciju“ te produžetak provedbe do kraja 2011. Tijekom 2008., i to nakon što Kodeks pozitivne prakse savjetovanja bude usvojen, potrebno je predvidjeti uvođenje dodatnoga sadržaja, vezanoga uz Kodeks, u pripremu godišnjeg programa za tekuću i naredne godine.

OBRAZOVANJE ZA DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO I LJUDSKA PRAVA

Obrazovanje za demokratsko građanstvo obuhvaća niz praksi i aktivnosti kojima se i mlade i odrasle osposobljava za aktivno sudjelovanje u demokratskom životu i provođenje njihovih prava i odgovornosti u društvu. Važan dio obrazovanja za demokratsko građanstvo čini obrazovanje za ljudska prava.

Ciljevi obrazovanja za demokratsko građanstvo uključuju osnaživanje demokratskog društva njegovanjem demokratske političke kulture, zatim stvaranje osjećaja pripadnosti i privrženosti demokratskom društvu te podizanje svijesti o temeljnim zajedničkim vrijednostima na kojima se gradi slobodnije, pravednije i tolerantnije društvo.

U svrhu ispunjavanja programskih ciljeva, zacrtanih Operativnim planom za obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava, tijekom izvještajnog razdoblja provodile su se niže navedene mjere i aktivnosti.

Mjere:

5.1. Omogućiti kvalitetno učenje izvan formalno organiziranih odgojno-obrazovnih procesa (cjeloživotno učenje) iz demokratskog građanstva, ljudskih prava, interkulturalnosti, očuvanje kulturne baštine kroz vođenje tematskih radionica za građanstvo u knjižnicama, pripremanje tematskih izložbi publikacija, plakata i brošura te organiziranje tjedna demokratskog građanstva (tiskovine i elektronski mediji)

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo kulture, vladini uredi, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Rok: rujan 2007. – kontinuirano

Ova mjera komplementarna je s mjerama poduzetima kroz provedbu Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, uvedenog u hrvatski odgojno-obrazovni sustav 1999. godine posebnom odlukom Vlade Republike Hrvatske, kojom se obvezuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa na njegovu primjenu. Program obuhvaća odgoj za ljudska prava, odgoj za demokratsko građanstvo, identitetni i interkulturalni odgoj, odgoj za mir i nenasilno rješavanje sukoba, odgoj za sprječavanje predrasuda i diskriminacije te odgoj za održivi razvoj. Načini provođenja Nacionalnog programa su kroskurikularno, kroz sve predmete gdje postoje programske teme bliske temama ljudskih prava, kao izborni predmet, u vidu projekata, kroz sat razrednika, kroz izvannastavne aktivnosti, kroz izvanškolske aktivnosti, sustavno kroz cjelokupni školski kurikulum.

Ministarstvo kulture poduprlo je građansko obrazovanje za građane u neformalnim obrazovnim procesima u sklopu Programa kulturnog razvitka za 2007. godinu, u iznosu od 1.612.000,00 kn, kojim je financirano 26 projekata. Kulturno vijeće za nove medijske kulture, kao savjetodavno tijelo Ministarstva, utvrdilo je precizne kriterije financiranja, objavilo javni natječaj te zajedno sa stručnim službama Ministarstva provodi vrednovanje ostvarenih rezultata.

Programi za koje su izdvojena financijska sredstva usmjereni su na mlađe dobne skupine građana te obuhvaćaju održavanje radionica i drugih aktivnosti (tribine, performansi, manifestacije, programi edukacije) kulturnih organizacija neprofitnog sektora za mlade, vezane uz teme razvoja demokratskog građanstva i ljudskih prava.

Ministarstvo kulture sufinanciralo je nabavku knjižne i neknjižne građe iz područja ljudskih prava i demokracije za knjižnice kao javne ustanove u kulturi.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva je (kao sunositelj ove mjere) tijekom 2007. ostvarila suradnju s Hrvatskim politološkim društvom na istraživanju «Nevladine organizacije i građansko obrazovanje: pregled postojećih programa i njihove učinkovitosti». Na temelju rezultata ovog istraživanja nastaviti će se aktivnosti vezane uz kvalitetno učenje izvan formalno organiziranih odgojno-obrazovnih procesa

5.3. Osigurati sredstva za financiranje programa neformalnog građanskog obrazovanja putem natječaja za organizacije civilnog društva i druge provoditelje, te provoditi kvalitetnu evaluaciju postignutih rezultata

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa sa nadležnim uredima državne uprave u županijama i nadležna upravna tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Rok: ožujak 2007. – kontinuirano

U cilju provođenja ove mjere Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa objavilo je natječaj za financijsku potporu programima i projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja, koji je zaključen 27. lipnja 2007. godine. Jedno od četiri programska područja na natječaju je Zaštita i promicanje ljudskih prava sa sljedećim podpodručjima:

- a) odgoj i obrazovanje za mir, ljudska prava i demokraciju
- b) obrazovanje djece i mladih o Europskoj uniji
- c) obrazovanje o pravima nacionalnih manjina, interkulturalizam/multikulturalizam
- d) odgojno-obrazovni programi za romsku djecu i mladež
- e) odgoj i obrazovanje o pravima djeteta
- f) obrazovanje za djelovanje djece i mladih u civilnom društvu

Na Natječaj za financijsku potporu programima i projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja za školsku godinu 2007./2008. udruge su prijavile 162 programa i 328 projekata, a za financiranje je prihvaćeno 44 programa i 95 projekata, te 65 programa kojima se financira 2. godina provođenja programa odobrenih na natječaju 2006./2007. U školskoj godini 2007./2008. u području P1 odobreno je financiranje 7 programa i 20 projekata s ukupnim iznosom od 1.114.690,00 kuna. Detaljne informacije o financiranim programima i projektima u pojedinim podpodručjima bit će objavljene u skupnom izvješću koje izrađuje Ured za udruge.

Savjet za razvoj civilnog društva je na 9. sjednici, održanoj 12. prosinca 2007., raspravljao o Zakonu o obrazovanju odraslih, u kojem se ne spominju udruge kao pružatelji usluga. S obzirom da postoji niz nejasnoća oko tumačenja Zakona, od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Savjet je zatražio tumačenje o tome koji pravni subjekti mogu provoditi obrazovanje odraslih. Pojašnjenje statusa udruga u odnosu na Zakon o obrazovanju odraslih jedan je od prioritarnih zadataka Radne skupine Savjeta za zakonodavstvo u prvoj polovini 2008. godine.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva je provela natječaj u okviru programskog područja (PP-4) «Demokratizacija i razvoj civilnog društva» i time u okviru svog djelokruga pridonijela provedbi ove mjere.

5.5. Provesti analizu sadržaja važećih školskih udžbenika o sadržajima koji se odnose na demokratsko građanstvo, ljudska prava, civilno društvo i volonterstvo

Nositelji: Ministarstvo, znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ured za ljudska prava, Ured za ravnopravnost spolova, Ured za nacionalne manjine, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva s organizacijama civilnog društva

Rok: lipanj 2007. – prosinac 2008.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa provelo je prvu analizu sadržaja važećih školskih udžbenika o sadržajima koji se odnose na demokratsko građanstvo, ljudska prava, civilno društvo i volonterstvo. Postupak odobravanja udžbenika prema novom nastavnom planu i programu, koji će se u osnovnim i srednjim školama početi primjenjivati u školskoj godini 2007./2008., dovršen je u lipnju 2007.. Za potrebe daljnje provedbe ove mjere Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa osnovat će posebna povjerenstva s ciljem kvalitetnijeg korištenja nalaza analize sadržaja udžbenika u predstojećem razdoblju.

5.6. Provesti analizu korištenja informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT) u Republici Hrvatskoj

Nositelji: Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Rok: lipanj svake godine od 2007. do 2009.

Središnji državni ured za e-Hrvatsku provodi godišnje studije dostupnosti usluga elektroničke javne uprave na Internetu i studije stanja razvoja informacijskog društva za one indikatore koji nisu uključeni u studije koje provodi Europska komisija.

U ožujku 2007. predstavljena je treća po redu Studija dostupnosti javnih usluga na Internetu u Republici Hrvatskoj za 2006. godinu¹. Određeno je 12 područja usluga za građane i osam za poslovne subjekte čija se informatizacija prati i u zemljama Europske unije. Istraživanjem u Hrvatskoj obuhvaćene su sve županije kao i grad Zagreb. Studija uspoređuje stanje u prošloj godini s onim iz 2004. i 2005. godine, ali i uspoređuje Hrvatsku sa zemljama članicama Europske unije u području razvoja elektroničke javne uprave (e-Uprave). U prošloj je godini nastavljen značajan rast dostupnosti javnih usluga na Internetu, što je rezultat zajedničkog nastojanja svih tijela državne vlasti u provedbi Programa e-Hrvatska 2007. U 2006. godini građanima je na Internetu bilo dostupno nešto više od 46 %, a poslovnim subjektima više od 60 % javnih usluga.

Planirano je provesti studiju dostupnosti javnih usluga na Internetu u Republici Hrvatskoj za 2007. godinu do prosinca 2007.. Središnji državni ured za e-Hrvatsku predložit će u sklopu godišnjeg izvješća produljenje roka za provedbu ove mjere, i to za lipanj 2008. Naime, mjera je povezana s provedbom mjere u nadležnosti Državnog zavoda za statistiku, Projekata uspostavljanja istraživanja o informacijskom društvu (IKT-a) u okviru PHARE *Multi-Beneficiary Statistical Co-operation Programme 2005* (3 projekta), za koju će se također predložiti promjena roka provedbe na ožujak 2008. godine.

5.8. Provesti analizu postojećih obrazovnih programa za demokratsko građanstvo i ljudska prava, te izraditi preporuke za njihovo unaprjeđenje

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ured za ljudska prava, Ured za ravnopravnost spolova, Ured za nacionalne manjine, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva s organizacijama civilnog društva

Rok: lipanj 2007. – prosinac 2008.

U cilju ispunjavanja ove mjere početak će se primjenjivati novi obrazovni programi u školskoj godini 2007./2008.. Analiza novog obrazovnog programa bit će napravljena do kraja tekuće školske godine. Za potrebe provedbe ove mjere Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, imenovat će posebno povjerenstvo (analiza novih obrazovnih programa), a analiza dosadašnjih programa nalazi se u Izvrješću o primjeni Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za

---

¹ Studija je dostupna na <http://e-hrvatska.apis-it.hr/sduAuthor/adminocroot/fckeditor/editor/repozitorij> (pristupljeno 14. veljače 2008.)

ljudska prava i demokratsko građanstvo od 1999. do 2007. godine, koje je pripremila Agencija za odgoj i obrazovanje.

Preporuke vezane uz Poglavlje 5. Obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava

U 2007. je prema Operativnom planu trebala započeti provedba 5 od 10 mjera iz ovog poglavlja, a provedba 2 mjere trebala je započeti u siječnju 2008. Na temelju informacija o provedbi koje su poslali nositelji, može se zaključiti da je unutar izvještajnog razdoblja provedba uključila 4 od 7 mjera.

Usljed povezanosti mjera 5.1. i 5.3., kako na sadržajnoj tako i na provedbenoj razini (radi se o programima financiranja neformalnog i informalnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja vezanog uz demokratsko građanstvo, ljudska prava i interkulturalnosti, predlaže se integriranje ove dvije mjere u jednu, radi učinkovitijeg praćenja provedbe i učinaka.

Temeljem pristiglih izvješća nositelja ove dvije mjere, uočena je potreba za preciziranjem uputa za praćenje i izvještavanje, kako bi se osigurao cjelovit uvid u opseg financiranja i drugih oblika potpore nadležnih tijela obrazovanju i cjeloživotnom učenju u sferi demokracije i ljudskih prava. Naime, potrebno je izvijestiti o svim potporama za neformalno i informalno obrazovanje i cjeloživotno učenje, vezano uz demokratsko građanstvo, ljudska prava i interkulturalnost, bez obzira na to u koje su programsko područje financiranja interno smještene. U tu svrhu preporučuje se da Ured za udruge, u konzultacijama s nositeljima, izradi poseban obrazac za izvještavanje o provedbi ovih mjera, a u sklopu godišnjeg prikupljanja podataka o financiranju organizacija civilnoga društva iz državnog proračuna.

Vezano uz mjere 5.5. i 5.8. koje se odnose na *analizu i unapređenje sadržaja udžbenika i formalnih obrazovnih programa za demokratsko građanstvo i ljudska prava*, opseg provedbe nije moguće do kraja odrediti na temelju pristiglih izvješća nositelja, posebice s obzirom na korištenje rezultata analiza u svrhu unapređenja, i to na način koji bi omogućio stručnu i javnu raspravu. U svrhu veće transparentnosti i učinkovitosti provedbe ovih mjera, predlaže se da se u 2008. intenziviraju konzultacije između Savjeta za razvoj civilnog društva, Ureda za udruge Vlade RH te Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

U provedbu mjere 5.10. *Izrada kataloga programa neformalnog obrazovanja* koja je trebala započeti u siječnju 2008., potrebno je među su-nositelje uključiti Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva koja je još 2006. godine, u suradnji s Hrvatskim politološkim društvom objavila *Katalog programa neformalnog obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo koje provode organizacije civilnoga društva*.

Valja napomenuti da je vremenski okvir za mjeru 5.2. neprimjeren budući da se radi o mjeri koja je pretpostavka za provedbu svih drugih mjera unutar ovoga poglavlja te je njezina provedba trebala biti predviđena za sam početak provedbe Nacionalne strategije za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva. U tom smislu potrebno je intenzivirati provedbu ove mjere kako bi se bolje uskladila njezina provedba s ostalim srodnim mjerama ovog poglavlja.

Iz izvješća nositelja mjere 5.6. *Provesti analizu korištenja informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT) u Republici Hrvatskoj*, razvidno je da Središnji državni ured za e-Hrvatsku kontinuirano prati razinu dostupnosti javnih usluga na Internetu za građane i poslovne subjekte, kao i razinu informatizacije odnosno dostupnosti Interneta građanima, poslovnim subjektima i institucijama vlasti. U cilju veće povezanosti ove mjere s ciljevima Strategije koji se odnose na unapređenje sudioničke demokracije te obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava, predlaže se da se ova mjera definiira i u sklopu 4. poglavlja te da se specificira u konzultacijama sa Savjetom za razvoj civilnog društva. Preporučuje se definiranje dodatnih indikatora za analizu korištenja IKT-a, kojima bi se unutar studije o dostupnosti javnih usluga, studije o razini informatizacije te u sklopu praćenja razvijenosti programa e-obrazovanja pratilo sljedeće (1) ostvarenje prava na pristup informacijama, sukladno odredbama ZPPI-a, na internetskim stranicama tijela javnih vlasti; (2) razvijenost i opseg internetskih aplikacija kojim se omogućuje interakcija građana i organizacija civilnoga društva s institucijama ovlaštenima za donošenje javnih politika; (3) dostupnost e-obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava, u sklopu programa e-obrazovanja Vlade RH.

PRAVNI OKVIR ZA DJELOVANJE I RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA

Pravni, odnosno zakonski okvir za djelovanje i razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj nalazi se u brojnim propisima, od općih pravnih međunarodnih i domaćih dokumenata, preko temeljnih zakona do specifičnih propisa koji uređuju pojedine aspekte ili subjekte civilnoga društva. Vidljiva je brojnost pravnih propisa koji, iako pružaju temelje za neograničeno osnivanje i djelovanje organizacija civilnoga društva, ne djeluju povoljno na poticanje njegova razvoja.

Stoga je Nacionalnom strategijom predviđeno u cijelosti sagledati zakonski okvir te utvrditi smjer i opseg njegovih izmjena, odnosno uskladiti zakonske i podzakonske propise horizontalno (jedan propis s drugim) i vertikalno (niži propis s višim), uključujući i one koji se posredno odnose na njihovo djelovanje. Nadalje, Strategija predviđa usvajanje novog modela klasifikacije organizacija civilnog društva radi razlikovanja organizacija koje djeluju za opće (javno dobro), od organizacija koje su osnovane s ciljem zadovoljavanja potreba svojih članova. Sukladno novoj klasifikaciji, Strategija predviđa izmjenu poreznih propisa kako bi se određenim povlasticama stimulirala filantropija i kultura davanja za opće dobro.

Sukladno mjerama zacrtanim Operativnim planom u svrhu postizanja navedenog programskog cilja proveden je niz aktivnosti tijekom 2007. godine s ciljem unapređenja pravnog okvira za djelovanje i razvoj civilnog društva.

Mjere

6.1. Provesti analizu postojećeg zakonodavstva s preporukama za izmjene, dopune i donošenje pravnih propisa za ostvarivanje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s organizacijama civilnog društva, Središnji državni ured za upravu, ostala središnja tijela državne uprave

Rok: studeni 2007. – prosinac 2008.

Ured za udruge je u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnog društva započeo sustavnu analizu postojećih propisa vezanih uz stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva. Spomenute su analize u pravilu u funkciji pripreme kvalitetne podloge za predlaganje i provedbu novih mjera sukladno Operativnom planu Nacionalne strategije. Među prvima je pripremljena analiza o postojećoj dobroj europskoj praksi za suradnju države i civilnog društva u postupku donošenja novih zakona i drugih akata, odnosno o dosadašnjoj uključenosti civilnog društva u zakonodavne procese u Republici Hrvatskoj. U tom smislu, Ured za udruge je objavio publikaciju *Civilni dijalog*, koja donosi vrlo detaljnu analizu suradnje državnih tijela i civilnog društva unutar institucija EU odnosno država članica Unije. Pored toga, u sklopu

aktivnosti Radne skupine za utvrđivanje kriterija za dodjelu statusa organizacija koje djeluju za opće dobro, provedena je sustavna analiza postojeće dobre prakse na tom planu u Republici Hrvatskoj. Osim toga, valja ukazati na niz studija i analiza koje su objavljene tijekom 2007. u sklopu časopisa *Civilno društvo*, koji objavljuje Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva (npr. Analiza postojećeg zakonodavnog okvira za razvoj zakladništva, itd.).

6.2. Izraditi nove propise i uskladiti postojeće za daljnji razvoj civilnog društva u Republici Hrvatskoj, kao i njihovo provođenje: Zakon o zakladama, Zakon o organizacijama koje djeluju za opće dobro i druge propise

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s organizacijama civilnog društva, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i ostala središnja tijela državne uprave, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

Rok: siječanj 2007. – prosinac 2008.

Tijekom 2007. usvojeni su sljedeći propisi od važnosti za razvoj civilnoga društva:

- Kodeks pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga na nacionalnoj i lokalnoj razini (NN 16/07) donio je Hrvatski sabor 9. veljače 2007. godine
- Zakon o volonterstvu (NN 58/07) donio je Hrvatski sabor 18. svibnja 2007., a zakon je stupio na snagu 14. lipnja 2007.
- Tijekom prve godine provedbe Operativnog plana Nacionalne strategije, izrađeni su prijedlozi sljedećih novih propisa relevantnih za razvoj civilnoga društva:
  - prednacrt Zakona o zakladama
  - prednacrt Kodeksa pozitivne prakse savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u oblikovanju javne politike
  - okvirni prijedlog kriterija za utvrđivanje statusa organizacija koje djeluju za opće dobro
  - usvojena je nova Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija, 17. siječnja 2008.

6.3. Utvrditi kriterije za dobivanje statusa organizacija koje djeluju za opće (javno) dobro, njihovo registriranje i praćenje djelovanja

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo kulture, Ministarstvo financija, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Fond za razvoj i zapošljavanje

Rok: travanj 2007. – prosinac 2008.

Tijekom 2007. Ured za udruge je u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnog društva te drugim partnerskim organizacijama i stručnjacima proveo više pripremnih aktivnosti u svrhu reguliranja statusa organizacija koje djeluju za opće dobro, što predstavlja jednu od prioritarnih mjera Operativnog plana. Glavno je postignuće uspostava radne skupine u studenom 2007. sa zadaćom da do kraja veljače 2008. izradi prijedlog uređenja statusa organizacija koje djeluju za opće dobro, koji će se u travnju 2008. uputiti u javnu raspravu².

Devet predstavnika Savjeta za razvoj civilnog društva i Ureda za udruge sudjelovalo je u studijskom putovanju u Berlin pod nazivom „Organizacije koje djeluju za opće/javno dobro“ od 17. – 23. lipnja 2007. godine, u organizaciji USAID Hrvatska. Na studijskom putovanju sudionici su se upoznali s njemačkim modelom definiranja i financiranja organizacija od općeg dobra, a iskustva su prenijeli na 5. sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva koja se održala 2. srpnja 2007. i na Stručnom savjetovanju na temu „Status organizacija koje djeluju za opće dobro u Hrvatskoj“. Opći zaključak na 5. sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva bio je nužnost intenziviranja pokretanja procesa za utvrđivanje kriterija dobivanja statusa organizacija od općeg dobra.

Stručno savjetovanje na temu *Status organizacija koje djeluju za opće dobro u Hrvatskoj* održano je 17. srpnja 2007. u Zagrebu, u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH i Europskog centra za neprofitno pravo iz Budimpešte. Na savjetovanju su ugledni izlagači predstavili dobru europsku praksu, pregled domaćeg pravnog okvira uključujući i računovodstvo te porezne olakšice vezane uz neprofitne organizacije. Raspravom je zaključeno da je postojeći okvir nedosljedan i nedovoljno sustavan – prisutna je nedosljednost nazivlja, nejednaki tretman organizacija istovrsne djelatnosti, nejednaki tretman organizacija s obzirom na pravni oblik te izostavljanje pojedinih djelatnosti. Preporuke za rad na unapređenju cjelokupnog okvira koji bi sustavnije uređivao status OOD-a obuhvaćaju:

---

² Rasprava o ovoj temi započela je tijekom 2005., suradnjom Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva i više međunarodnih partnera kada je objavljena i brošura s pregledom tadašnjeg pravnog okvira u Hrvatskoj i drugim europskim zemljama. Brošura sadrži sljedeće studije: Ivanović, Mladen, „Pravni okvir za djelovanje nevladinih organizacija koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnosti od javnog interesa“ i Moore, David. „Status organizacija koje djeluju za opće javno dobro: Međunarodni pregled“. Zagreb: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Academy of Educational Development, USAID i European Center for Non-profit Law., studeni 2007. http://zaklada.civilnodrustvo.hr/files/images/pravni_okvir_za_djelovanje.gif (pristupljeno 14. veljače 2008.)

- definiranje jedinstvenog pojma organizacije koja djeluje za opće
- dobrotvrđivanje čvrstih kriterija za stjecanje statusa organizacije od općeg dobra koji će se provući kroz sve pravne regulative
- jasno propisivanje uvjeta za stjecanje statusa organizacije koja djeluje za opće dobro
- osmišljavanje dodatnih poreznih olakšica na temelju praćenja poslovanja nekoliko organizacija civilnoga društva te procjene potencijalnih koristi i troškova takovih dodatnih pogodnosti,

Radna skupina, unutar koje djeluju i članovi Radne skupine Savjeta za zakonodavstvo, započela je s radom u studenom 2007., kako bi pripremila prijedlog regulative za javnu raspravu u prvom kvartalu 2008. godine.

Na 6. sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva, održanoj 19. rujna 2007., zaključeno je da je potrebno formirati Radnu skupinu za utvrđivanje kriterija o statusu organizacija od općeg dobra. Na 8. sjednici Savjeta, održanoj 12. studenog 2007., imenovan je koordinator Radne skupine koju čini 18 stručnjaka iz državnih institucija i organizacija civilnoga društva³. Prvi sastanak Radne skupine održan je 18. prosinca 2007. na kojem je prihvaćen plan rada – jedan radni tim napisat će svoj prijedlog kriterija za dobivanje statusa organizacija od općeg dobra, a drugi će izraditi prijedlog kako kriterije uklopiti u pravni sustav. Sljedeći sastanak planira se za 25. siječnja 2008., a treći za 22. veljače 2008. Do kraja veljače 2008. izradit će se prijedlog koji će se putem Savjeta za razvoj civilnog društva uputiti u javnu raspravu.

6.4. Usvojiti i provoditi Program suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj. Poticati uspostavljanje partnerskih odnosa između lokalne samouprave i organizacija civilnog društva (sporazumi o suradnji), te razvijati i poticati zajedničke programe u pojedinim sektorima

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s organizacijama civilnog društva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nadležna ministarstva

Rok: siječanj – srpanj 2007.

Na 5. sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva, 2. srpnja 2007., odlučeno je da će Radna skupina za zakonodavstvo razmotriti eventualne dopune i izmjene Programa suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Hrvatskoj. Predloženo je da se u suradnji s Nacionalnom zakladom za

---

³ Članovi Radne skupine: Mladen Ivanović, pravni savjetnik u Savezu Udruga građana i Udruga općina RH, Vanja Škorić, GONG, Antonija Mršić, Udruga poslovnih savjetnika, Andreja Pavlović, HGK – Zajednica za društveno odgovorno poslovanje, Goran Basarac, Fond za razvoj i zapošljavanje, Ante Mandarić, Ministarstvo kulture, Cjetana Plavša-Matić, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Vesna Širanović, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Mirjana Znaor, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ana Michieli, Ministarstvo financija i Dobriila Jerković, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

razvoj civilnoga društva izradi izvještaj o pomacima u suradnji na nacionalnoj i lokalnoj razini tijekom proteklih pet godina, posebice s obzirom na donošenje Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva i usvajanje preko 30 lokalnih povelja o suradnji. Izvrješće bi poslužilo kao podloga za donošenje konačne odluke o potrebi i opsegu eventualnih izmjena Programa suradnje koji je donesen 2001. godine.

6.5. Unaprijediti zakonski i institucionalni okvir za djelovanje neprofitnih medija s ciljem jačanja demokratizacije i razvoja civilnog društva

Nositelji: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ministarstvo kulture, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s organizacijama civilnog društva

Rok: siječanj 2009. – prosinac 2011.

U cilju provođenja ove mjere Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva pripremit će na temelju rezultata i suradnje s nositeljima neprofitnih medijskih projekata u 2008. godini prijedlog unapređenja zakonskog i institucionalnog okvira za djelovanje neprofitnih medija. U sklopu provedbe ove mjere, tijekom 2007., putem javnog poziva odabrano je i financirano 17 nositelja neprofitnih medijskih projekata za demokratizaciju i razvoj civilnog društva.

Preporuke vezane uz Poglavlje 6. Pravni okvir za djelovanje i razvoj civilnog društva

Tijekom izvještajnog razdoblja, od veljače 2007. do veljače 2008., 4 od ukupno 5 mjera iz ovoga poglavlja bilo je predviđeno za provedbu, te su sve četiri mjere i provedene, u različitom opsegu, pri čemu provedba jedne mjere (Mjera 6.4.) nije završila u zadanom roku.

Uočeno je da su dvije mjere 6.1. i 6.2. previše općenite te zapravo predstavljaju glavne ciljeve ovoga poglavlja, a to su analiza te izmjene i usklađivanja zakona i drugih propisa relevantnih za djelovanje i razvoj civilnoga društva. Kao takve, one se preklapaju s provedbom drugih mjera koje se odnose na analizu i izradu specifičnih propisa, primjerice propisa o statusu organizacija koje djeluju za opće dobro, zakona o zakladama i sl. radi veće učinkovitosti i preglednosti Operativnog plana, predlaže se stoga da se ove dvije mjere povežu u jednu, novu mjeru koja bi imala funkciju praćenja učinaka zakonodavnih izmjena i dopuna koje predviđa Strategija, a koja bi glasila: „Izraditi pregled i provesti analizu učinaka zakonodavnih izmjena i dopuna na djelovanje organizacija civilnoga društva u razdoblju 2006. – 2010.“, a njezina bi provedba bila predviđena u 2011. godini, u sklopu evaluacije Nacionalne strategije za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva.

Provedba mjere 6.4. (usvajanje i provedba Programa suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj) nije završila u zadanom roku, u srpnju 2007. godine. Pritom treba napomenuti da se zadani rok čini neprimjerenim budući da mjera predviđa kontinuitet provedbe. Ipak,

valja napomenuti da kasni i finalizacija analiza Programa suradnje iz 2001. te prijedlog njegovih izmjena i ponovnog usvajanja, što je jedna od aktivnosti u sklopu ove mjere koju je moguće vremenski ograničiti te se predlaže da Savjet za razvoj civilnoga društva, u suradnji s Uredom za udruge, ovu aktivnost provede do kraja u prvoj polovini 2008.

Budući da je u ovoj mjeri naglasak na institucionalnom okviru i praksama suradnje između nacionalnih i lokalnih institucija vlasti i civilnoga društva, preporuča se da se mjera 6.4. u potpunosti prebaci u sljedeće poglavlje 7. Institucionalni okvir za potporu razvoja civilnoga društva te spoji s mjerom 7.3. Provesti analizu institucionalnog okvira i prakse suradnje tijela državne uprave s organizacijama civilnog društva.

INSTITUCIONALNI OKVIR ZA POTPORU RAZVOJA CIVILNOGA DRUŠTVA

Savjet za razvoj civilnog društva, Ured za udruge i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva središnje su institucije koje na operativnoj razini primjenjuju i promiču vrijednosti navedene u Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva. Svi ostali dionici, poput tijela državne uprave, organizacija civilnoga društva i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u interakciji, sudjeluju u osmišljavanju i provođenju osnovnih strateških ciljeva stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj.

Ciljevi Strategije u ovom poglavlju su definiranje zadaće i odnosa između Ureda za udruge, Savjeta za razvoj civilnog društva i Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva te osmišljavanje modela savjetovanja s organizacijama civilnoga društva putem Savjeta za razvoj civilnog društva kao savjetodavnog tijela Vlade RH o svim pitanjima važnim za razvoj civilnoga društva i međusektorsku suradnju.

Krajnji je cilj takvog institucionalnog okvira kontinuirano usavršavanje suradnje i razumijevanja razvoja civilnoga društva u svim tijelima državne uprave te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, od tijela zaduženih za registraciju organizacija civilnoga društva do tijela uključenih u financiranje i potporu razvoju civilnoga društva.

Sukladno mjerama zacrtanim Operativnim planom u svrhu postizanja navedenog programskog cilja tijekom 2007. provedene su sljedeće mjere i aktivnosti:

Mjere

7.1. Donijeti Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o imenovanju članica i članova Savjeta za razvoj civilnog društva

Nositelji: Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ureda za udruge

Rok: ožujak 2007.

Ova mjera je ispunjena 25.01.2007. time što je Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o imenovanju članica i članova Savjeta za razvoj civilnog društva (NN 11/2007). Sukladno Odluci, Vlada je 1. veljače 2007. imenovala treći saziv Savjeta za razvoj civilnog društva koji ima 23 člana, uključujući 10 predstavnika i predstavnica nadležnih tijela državne uprave i ureda Vlade Republike Hrvatske, 10 predstavnika i predstavnica nevladinih, neprofitnih organizacija i 3 stručnjaka i stručnjakinja iz civilnog društva za područja međunarodne suradnje, međusektorske suradnje i procesa pridruživanja europskim integracijama.

Po prvi puta, saziv Savjeta iz redova organizacija civilnog društva izabran je demokratskom, transparentnom procedurom koju je utvrdio prethodni saziv Savjeta, a omogućila je organizacijama civilnoga društva da nominiraju i glasuju za svoje predstavnike u Savjetu, na temelju definiranih kriterija. To predstavlja važan korak prema jačanju vjerodostojnosti i odgovornosti predstavnika civilnog društva u ovom važnom tijelu a, ukoliko se praksa nastavi, može poslužiti i kao potencijalni standard za proceduru odabira i imenovanja nevladinih predstavnika u svim drugim savjetodavnim tijelima institucija vlasti na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Nova Odluka Vlade o osnivanju Savjeta iz 2007. godine omogućuje članovima Savjeta iz redova civilnog društva da među sobom, demokratskom procedurom odaberu Predsjednika Savjeta, čime je dodatno osnažen utjecaj organizacija civilnog društva u ovom tijelu, a time i ukupnom savjetodavnom procesu s Vladom RH.

7.2. Potaknuti osnivanje tijela koje će biti odgovorno za promidžbu partnerstava između nevladinih, neprofitnih organizacija i lokalne vlasti

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s organizacijama civilnog društva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, regionalni forumi

Rok: siječanj – ožujak 2007.

Savjet za razvoj civilnog društva je na 6. sjednici Savjeta, održanoj 19. rujna 2007., ustvrdio da ova mjera nije jasno formulirana. Naime, suradnju između organizacija civilnoga društva i lokalnih vlasti može promicati Savjet za razvoj civilnog društva, dok Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva to i čini putem dodjele nagrada jedinicama lokalne samouprave koje kvalitetno surađuju s civilnim društvom. Predloženo je da se potreba za osnutkom dodatnoga tijela razmotri u sklopu razmatranja izmjena Programa suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj.

Ured za udruge sudjelovao je 5. prosinca 2007. na Info danu za lokalnu samoupravu i partnere, pod nazivom „Mogućnosti financiranja u gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj“, u organizaciji Udruge poslovnih savjetnika i Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, uz suorganizaciju Akademije lokalne demokracije. Info dan za lokalnu samoupravu i partnere pokrenut je kao inicijativa u svrhu redovitog godišnjeg okupljanja lokalne samouprave i njezinih partnera, a Ured za udruge tom je prilikom predstavio mogućnosti financiranja za jedinice lokalne samouprave i organizacije civilnoga društva iz programa Zajednice *Europa za građane*, koji je za Republiku Hrvatsku, kao za prvu zemlju kandidatkinju-sudionicu u programu, otvoren u studenome 2007., a za čiju provedbu je u svojstvu koordinatora provedbe na nacionalnoj razini zadužen Ured za udruge Vlade RH. U sklopu spomenutog programa veliki se naglasak stavlja na promociju partnerstva između predstavnika organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti.

Savjet za razvoj civilnog društva razmotrit će iniciranje kvalitetnije suradnje Savjeta sa Savezom Udruga gradova i Udruga općina u svrhu sustavne promocije razvoja održivog međusektorskog partnerstva na lokalnoj razini.

7.3. Provesti analizu institucionalnog okvira i prakse suradnje tijela državne uprave s organizacijama civilnog društva

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s organizacijama civilnog društva, Fond za razvoj i zapošljavanje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rok: siječanj 2007. – prosinac 2008.

Analiza institucionalnog okvira i prakse suradnje tijela državne uprave s organizacijama civilnoga društva bila je početna točka i preduvjet za donošenje kvalitetnog rješenja u obliku Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga. Jednako tako, analiza institucionalnog okvira i prakse suradnje predstavlja prvi korak pri izradi Kodeksa pozitivne prakse savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u oblikovanju javne politike. Također, ciljano i tematski usmjereno provodi se analiza institucionalnog okvira i prakse suradnje tijela državne uprave s organizacijama civilnoga društva za usklađivanje zakonskog okvira vezanog uz stjecanje statusa i definicije djelovanja organizacija od općeg dobra.

Na 6. sjednici Savjeta, održanoj 19. rujna 2007., konstatirano je da će Uredu za udruge biti odobrena tehnička pomoć iz programa Phare 2005, koja će biti vezana uz programiranje za program IPA i za jačanje kapaciteta Ureda i Savjeta te postoji mogućnost financiranja ove mjere iz tih sredstava. U sklopu spomenutog projekta PHARE 2005 bit će provedena i analiza učinkovitosti postojećeg institucionalnog okvira za potporu razvoju civilnoga društva te predložene odgovarajuće mjere za poboljšanje na tom planu.

Preporuke vezane uz Poglavlje 7. Institucionalni okvir za potporu razvoja civilnoga društva

Unutar ovoga poglavlja, tijekom 2007. bila je planirana provedba 3 mjere od kojih su 2 imale i rok za provedbu u 2007. Jedna je mjera u potpunosti provedena (7.1.), dok je za ostale dvije mjere Savjet ustvrdio da njihova provedba zahtjeva modifikaciju ili dodatnu tehničku pomoć te stoga nisu provedene u izvještajnom razdoblju, pri čemu je prekršen rok za završetak provedbe jedne mjere (7.2). Time je provedba obuhvatila 1 od 3 predviđene mjere.

Savjet za razvoj civilnog društva je zaključio da mjera 7.2. *Potaknuti osnivanje tijela koje će biti odgovorno za promidžbu partnerstava između nevladinih, neprofitnih organizacija i lokalne vlasti* nije jasno formulirana te je otvoreno pitanje potrebe za osnivanjem novoga tijela koje bi promicalo suradnju civilnoga društva i lokalnih vlasti. Potrebno je razmotriti druge opcije, poput osnutka zajedničke radne skupine Savjeta, Upravnog vijeća Zaklade te Saveza udruga gradova i općina (ili Udruge gradova koja je efikasnija organizacija od Saveza) koja bi se bavila promocijom suradnje, ili pak organizirati tematske sjednice upravnog vijeća zaklade i Savjeta posvećene ovoj tematici, u svrhu paćenja relevantnosti i učinaka suradničkih aktivnosti koje podupire Nacionalna zaklada te druge organizacije i institucije.

SUSTAV FINANCIRANJA POTPORE I RAZVOJA CIVILNOGA DRUŠTVA

8.1. Financiranje inicijativa, projekata i programa organizacija civilnoga društva

U cilju daljnje potpore razvoju civilnoga društva u Hrvatskoj, uz već utvrđene načine i izvore financiranja inicijativa, projekata i programa organizacija civilnoga društva, treba poduzeti dodatne napore za iznalaženje novih inovativnih modela, odnosno prilagođavanja onih koji su se pokazali uspješnima u drugim zemljama.

Nacionalna strategija u ovom poglavlju predviđa donošenje Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga, kao jednog od najvažnijih dokumenata kojima se osigurava transparentnost procesa uz jasno postavljene kriterije. Predviđena je i priprema priručnika za provedbu Kodeksa te izobrazba državnih službenika i službenika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave vezana za provedbu odredaba Kodeksa.

Nadalje, cilj je utvrditi postupak odabira članova povjerenstva za procjenu prijavljenih projekata i programa organizacija civilnoga društva te utvrditi mjere za sprječavanje mogućeg sukoba interesa članica i članova povjerenstva za procjenu. Sukladno praksi u EU, Strategija navodi razmatranje prakse u kojoj država ugovara obavljanje društveno korisnih usluga i poslova s organizacijama civilnoga društva postupkom javne nabave.

U svrhu veće transparentnosti procesa dodjele financijskih potpora Strategija predviđa pripremu godišnjih planova i kalendara raspisivanja javnih natječaja te osmišljavanje sustava izvještavanja korisnika financijskih potpora o rezultatima provedbe financiranih projekata i programa.

Sukladno ciljevima i mjerama iz poglavlja 6 – Pravni okvir za djelovanje organizacija civilnog društva – Strategija u ovom dijelu navodi cilj izmjena poreznih i drugih relevantnih propisa, koje bi omogućile olakšice organizacijama koje provode djelatnosti za opću dobrobit, ali i potrebu analize rezultata uvođenja poreznog odbitka od 2% na davanja organizacijama civilnoga društva.

Konačno, mjere iz ovog poglavlja Strategije trebaju osigurati kvalitetno privlačenje i korištenje fondova EU namijenjenih razvoju civilnoga društva, i to kroz nacionalni sustav upravljanja financijskim potporama iz EU.

Sukladno mjerama zacrtanim Operativnim planom u svrhu postizanja navedenog programskog cilja proveden je niz aktivnosti tijekom 2007. godine.

Mjere

8.1.1. Izraditi Nacrt Prijedloga Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga na nacionalnoj i lokalnoj razini

Nositelji: Središnji državni ured za upravu i ostala središnja tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnoga društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Rok: siječanj – ožujak 2007.

Kodeks pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga na nacionalnoj i lokalnoj razini (NN 16/07) usvojio je Hrvatski sabor 2. veljače 2007., a stupio je na snagu 16. veljače 2007. Kodeksom se uređuju osnovni standardi i načela postupanja tijela državne uprave i ureda Vlade Republike Hrvatske u postupku odobravanja financijske potpore iz sredstava državnog proračuna udrugama za provedbu njihovih programa i projekata koji su od osobitog interesa za opće/javno dobro u Republici Hrvatskoj. Davatelji financijske potpore, radi učinkovitoga korištenja raspoloživih resursa u društvu i racionalnog transparentnog korištenja sredstava iz državnog proračuna, prilikom dodjele sredstava udrugama za provedbu projekata i programa, postupaju prema odredbama ovoga Kodeksa.

8.1.2. Izraditi program izobrazbe za provedbu Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga na nacionalnoj i lokalnoj razini

Nositelji: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Središnji državni ured za upravu, Akademija lokalne demokracije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nadležna ministarstva, vladini uredi

Rok: ožujak 2007. – prosinac 2008.

Krajem 2007. Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva započela je pripremu Programa izobrazbe te priručnika za primjenu Kodeksa koji će biti distribuiran polaznicima izobrazbe koja će uključiti službenike u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva i Ured za udruge održali su 9. srpnja 2007. sastanak s predstavnicima ministarstava i ureda Vlade koja dodjeljuju financijske potpore za programe i projekte organizacija civilnoga društva, na kojem je dogovoreno da će predstavnici ovih tijela biti uključeni u pripremu priručnika i program izobrazbe o Kodeksu. Nacionalna zaklada će sačiniti temelj, a tijela državne uprave nadogradit će ovaj priručnik svojom dobrom praksom (pozitivnim iskustvom) na jesen. Dana 23. studenog 2007. održan je II. sastanak davatelja financijskih potpora programima i projektima organizacija civilnog društva iz državnog proračuna. Nacionalna zaklada je izvijestila o započetim pripremama programa izobrazbe za službenike na gradskoj i županijskoj razini. Tijekom siječnja se privodila kraju

analiza procjena potreba za izobrazbom, na temelju prikupljenih upitnika predstavnika županija i gradova iz čitave Hrvatske. Očekuje se da će Program izobrazbe započeti do sredine 2008.

Nacionalna zaklada je u posljednjem tromjesečju 2007. započela pripreme na izradi Priručnika za primjenu Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga. Istovremeno je poslan poziv svim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za prijavu na izobrazbu o primjeni Kodeksa od čega je do kraja 2007. godine zaprimljeno 223 prijave službenika iz lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ova aktivnost je u tijeku, uz napomenu da je početak izobrazbe planiran za svibanj 2008. godine i prvi ciklus će trajati do kraja 2008. godine. Programom izobrazbe biti će obuhvaćeni službenici u državnoj upravi kao i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

8.1.3. Izraditi i provesti sustav izvještavanja korisnika financijskih potpora o rezultatima provedbe financiranih projekata i programa

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Akademija lokalne demokracije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nadležna ministarstva, vladini uredi

Rok: travanj 2007. – lipanj 2008.

Ured za udruge Vlade RH uspostavio je redovitu komunikaciju s tijelima državne uprave, uredima Vlade RH i drugim davateljima financijskih potpora projektima i programima organizacija civilnoga društva iz državnog proračuna. Na prvom sastanku svih davatelja, 9. srpnja 2007., predložena je izrada jedinstvenog računalnog programa koji bi obuhvaćao: bazu udruga, raspisivanje natječaja, obrasce za prijavu, obradu povjerenstava, objavu (ne)prihvaćenih programa, izvješće o provedbi, evaluaciju, objavljivanje jedinstvenog izvješća o dodijeljenim financijskim potporama udrugama za cijelu godinu, kao i uvid u organizacije koje nisu obavile u prošlosti ugovoreni posao do kraja. Kao prvi korak u tom procesu, Ured za udruge je na svojim internetskim stranicama objavio Pregled dodijeljenih financijskih potpora organizacijama civilnog društva u 2004., 2005. i 2006. godini, pretraživu bazu podataka s preciznim informacijama o dodijeljenim potporama. Namjera je ovog pregleda pridonijeti većoj transparentnosti podataka o odobrenim financijskim potporama, sukladno odredbama Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga, usvojenom u Hrvatskom saboru u veljači 2007. godine. Podaci za 2007. godinu bit će dostupni na internetskoj stranici u prvoj polovini 2008., neposredno nakon što Vlada RH usvoji *Izvjješće o dodijeljenim financijskim potporama organizacijama civilnog društva u 2007. godini.*

Drugi sastanak davatelja financijskih potpora programima i projektima organizacija civilnog društva iz državnog proračuna održan je 23. studenog 2007. Radi što boljeg praćenja alokacije financijskih potpora izrađen je jedinstveni formular za unos detaljnog izvješća davatelja financijskih potpora u Excel-u te je dostavljen svim davateljima financijskih potpora odnosno županijama i gradovima u svrhu izrade Izvještaja o dodijeljenim financijskim sredstvima u 2007. godini. Također je u planu i obuka evaluatora koji će pružati potporu tijelima državne uprave i jedinicama lokalne i područne samouprave.

8.1.4. Izraditi godišnje planove i kalendre raspisivanja javnih natječaja za dodjelu financijske potpore za projekte i programe organizacijama civilnog društva

Nositelji: nadležna ministarstva, jedinice lokalne i područne samouprave, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnoga društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Rok: rujan – prosinac svake godine od 2007. do 2009.

U cilju provođenja ove mjere održan je 9. srpnja 2007. sastanak predstavnika tijela državne uprave/javnih institucija koja dodjeljuju financijske potpore za programe i projekte organizacija civilnoga društva. Svim davateljima financijskih potpora za projekte i programe organizacija civilnoga društva iz državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću, Ured za udruge dostavio je dopis u kojem traži dostavu prioriteta za financiranje i kalendre raspisivanja natječaja za 2007. te planove za 2008. Sukladno traženim podacima od strane Ureda za udruge, tijela državne uprave dostavila su prioritete za financiranje i kalendre za raspisivanje natječaja za 2007. i 2008. tijekom srpnja i kolovoza.

Na 7. sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva, održanoj 10. listopada 2007., raspravljalo se o dorađenim prioritetima i kalendarima za raspisivanje natječaja u 2007. i planovima za 2008., a *Indikativni kalendar raspisivanja natječaja za potporu programima i projektima udruga iz državnog proračuna* stavljen je na internetsku stranicu Ureda. Kalendar je ažuriran nakon 2. sastanka davatelja financijskih potpora, 23. studenog 2007.

Dodatno je na web-stranici Ureda za udruge omogućeno pretraživanje otvorenih natječaja tijela državne uprave, Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, hrvatskih poslovnih subjekata, EU natječaja kao i natječaja ostalih donatora, što udrugama značajno olakšava pretraživanje i prijavljivanje na dostupne natječaje.

Kao primjer pozitivne prakse, treba istaknuti da je Nacionalna zaklada objavila je Kalendar objave natječaja nekoliko mjeseci prije službene objave natječaja i poziva za iskaz interesa za suradnju te je nakon toga isti predstavila na regionalnim info-danima, koji su tijekom 2007. održani u sljedećim gradovima: Splitu, 24. svibnja, Osijeku 5. lipnja, Rijeci 11. lipnja i Zagrebu 12. lipnja. Ove aktivnosti provode se svake godine.

8.1.5. Izraditi učinkovit sustav izvještavanja o provedbi projekata i programa udruga (*Upitnik: Pregled odobrenih financijskih potpora organizacijama civilnog društva*)

Nositelji: Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnoga društva u suradnji sa nadležnim ministarstvima i ostalim središnjim tijelima državne uprave koja dodjeljuju financijske potpore organizacijama civilnog društva

Rok: lipanj 2007 – u kontinuitetu

Tijekom 2007. godine Ured za udruge Vlade RH usko je surađivao sa Savjetom za razvoj civilnog društva te s tijelima državne uprave na unapređenju sustava izvještavanja o provedbi projekata i programa udruga koji se financiraju iz državnog proračuna.

Savjet je u tu svrhu osnovao Radnu skupinu za praćenje financiranja udruga, koja je na sastanku u svibnju 2007. raspravljala o potrebi stvaranja mehanizma za sustavno prikupljanje i analizu podataka o opsegu i procedurama financiranja organizacija civilnog društva iz svih ključnih javnih i privatnih izvora u Republici Hrvatskoj, uključujući i predpristupne fondove, inozemne razvojne programe i programe korporativne filantropije. Zaključeno je da je u tu svrhu potrebno povećati stručne kapacitete Ureda za udruge te razviti suradnju s međunarodnim partnerima.

Sukladno odredbama *Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga*, usvojenom u Hrvatskom Saboru u veljači 2007., Ured za udruge je izradio *Izvješće o dodijeljenim financijskim potporama organizacijama civilnog društva u 2006. godini*, koji je Vlada usvojila na sjednici održanoj 28. lipnja 2007. Tome je prethodila rasprava o Izvješću na sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva 6. lipnja, te javna rasprava za zainteresirane udruge, a preporuke s ovih rasprava predočene su u Izvješću.

Savjet za razvoj civilnog društva predložio je da se sva raspoloživa sredstva dodjeljuju isključivo putem natječaja, te da se natječaji raspisuju po podsektorima (primjerice, posebno programi/projekti vezani uz djecu, a posebno za mlade). Preporuka da se izrada izvješća proširi na izvješća o financiranju iz sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, što je u skladu sa čl. 23 Zakona o udrugama, bit će realizirana tijekom prve polovice 2008. Budući da *Kodeks* pretpostavlja da se sredstva državnog proračuna namijenjena programima i projektima udruga dodjeljuju putem natječaja, ostalo je otvoreno pitanje po kojem propisu bi se dodjeljivala sredstva izvan natječaja, što također može biti opravdano. Razmatrana je i mogućnost da se predloži Savjet za razvoj civilnog društva, kao tijelo koje može odlučivati o prioritetima za dodjelu interventnih sredstava.

Prijedlozi drugih organizacija civilnog društva odnose se uglavnom na vremenski okvir raspisivanja natječaja, odnosno natječaji bi trebali biti objavljeni najkasnije do 1. lipnja tekuće godine, u trajanju od najmanje 30 dana, pri čemu bi trebalo izbjegavati istovjetnost rokova različitih natječaja, te, ukoliko je moguće jedan natječaj raspisati u dva različita termina, uz usklađivanje obrazaca i načina prijave. Također je naglašena potreba veće transparentnosti i stručnosti pri procjenjivanju pristiglih projektnih prijedloga.

Slijedom zaključaka i preporuka u okviru spomenutog *Izvješća*, Ured za udruge je u suradnji sa Savjetom te u konzultaciji s davateljima potpora u razdoblju od srpnja do sredine listopada radio na

poboljšanjima Upitnika *Pregled odobrenih financijskih potpora organizacijama civilnog društva* koji je usuglašen s odredbama Kodeksa. Konačna verzija Upitnika raspravljena je na 8. sjednici Savjeta 12. studenog 2007. te na drugom sastanku davatelja financijskih potpora, 23. studenog 2007., a usuglašeni Upitnik korišten je za prikupljanje podataka o financiranju u 2007. godini koji će po prvi puta sadržavati i podatke o financiranju organizacija civilnog društva iz županijskih i gradskih proračuna.

Izvjeshća o dodijeljenim financijskim potporama organizacijama civilnoga društva za 2004., 2005. i 2006. objavljena su na internetskoj stranici Ureda radi uvida i pretraživanja, što ujedno doprinosi i transparentnosti podataka. Pretraživač omogućuje pretragu prema tijelu koje daje potpore, nazivu udruge primatelja potpore, godini odobrenja potpore te nazivu projekta ili programa.

Sukladno *Kodeksu pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga* koji je usvojio Hrvatski sabor, 2. veljače 2007., Ured za udruge zadužen je za dostavljanje izvješća Vladi Republike Hrvatske o utrošku sredstava koja su, kao potpora programskim aktivnostima, osigurana i isplaćena za projekte i programe organizacija civilnog društva iz sredstava državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću. U tu svrhu Ured za udruge je u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnog društva izradio i prijedlog za *jedinstveni formular za dostavu detaljnog izvješća za 2007.* Formular je osmišljen tako da sadržava sljedeće kolone: naziv davatelja financijske potpore, naziv i datum raspisivanja natječaja, naziv organizacije civilnog društva, naziv projekta, voditelj projekta i iznos odobrene potpore. Navedeni formular koji je modificiran u odnosu na formular korišten u 2006. dostavljen je svim davateljima financijske potpore te će omogućiti učinkovitiju obradu i efikasnije objedinjavanje dostavljenih podataka.

Tijekom 2008. godine prioritet je proširiti sustav praćenja financiranja udruga iz državnog proračuna na što je moguće veći broj jedinica područne i lokalne samouprave te pokrenuti edukaciju državnih i lokalnih službenika o *Kodeksu pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga* iz veljače 2007. U svrhu kvalitetnije analize i prepoznavanja prilika za poboljšanja, djelovanje Radne skupine Savjeta za praćenje financiranja udruga u narednoj godini se treba intenzivirati. Ured za udruge razmatra i mogućnost uvođenja web aplikacije kojoj bi mogli pristupiti svi davatelji financijskih potpora iz državnog proračuna radi unosa svojih izvješća o odobrenim potporama, a nakon završetka tog procesa, baza podataka bila bi, putem web stranice Ureda, dostupna svim zainteresiranima radi uvida i pretraživanja.

8.1.6. Izraditi analizu mogućih modela pozicioniranja organizacija koje provode djelatnosti za opću dobrobit u poreznom sustavu Republike Hrvatske

Nositelji: Ministarstvo financija, nadležna ministarstva i ostala središnja tijela državne uprave koja putem javnih natječaja dodjeljuju sredstva organizacijama civilnog društva

Rok: lipanj 2007. – kontinuirano

Ured za udruge je u srpnju 2007. organizirao stručno savjetovanje na temu „Status organizacija koje djeluju za opće dobro u Hrvatskoj“, tijekom kojeg su predstavnici Ministarstva financija (Porezne uprave) i Hrvatske zajednice računovođa i financijskih djelatnika održali predavanja na temu „Mogućnost pozicioniranja organizacija koje djeluju za opće dobro u poreznom sustavu Republike Hrvatske“.

Predstavnica Ministarstva financija izložila je presjek važećih poreznih propisa, nepromijenjenih već 14 godina, a koji uređuju računovodstvo neprofitnih organizacija. Mogućnost olakšica za davatelje donacija iz profitnog sektora (do 2% ukupnog prošlogodišnjeg prihoda) ocijenjen je prilično složenim, zbog čega relativno mali broj profitnih organizacija koristi ovu zakonsku mogućnost, dok je u sustavu PDV-a kao najveći problem prepoznato poskupljenje za OCD-e zbog PDV-a (zbog nemogućnosti odbitka pretporeza), budući da se postojeće olakšice odnose samo na uvoz dobara i usluga koje se plaćanju iz inozemnih novčanih donacija. Na savjetovanju je istaknuta potreba razgraničavanja OCD-a prema svrsi djelovanja i vrstama samih organizacija, a zatim, sukladno tomu prilagoditi porezne i druge propise, ujednačavajući ukupan sustav.

Ministarstvo financija upozorava na nužnost usklađivanja Zakona o porezu na dodanu vrijednost s Direktivom 2006/112/EZ, te nemogućnost predlaganja izmjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost koje nisu sukladne navedenoj Direktivi.

U studenom 2007. osnovana je Radna skupina za utvrđivanje kriterija o statusu organizacija od općeg dobra koja je u obvezi do veljače 2008. izraditi nacrt kriterija koji će tijekom ožujka biti upućeni na javnu raspravu. Ova mjera će biti rješavana u sklopu mjere 6.3 Utvrditi kriterije za dobivanje statusa organizacija koje djeluju za opće (javno) dobro, njihovo registriranje i praćenje djelovanja.

8.1.7. Uspostaviti učinkovit sustav programiranja pretpristupnih programa Europske unije namijenjenih civilnom društvu osnaživanjem kapaciteta Ureda za udruge (Jedinica za provedbu projekta), izradom strateških analiza i prioriteta za financiranje, osnažiti ulogu Savjeta za razvoj civilnog društva pri definiranju prioriteta i uspostaviti učinkovit sustav konzultacija sa organizacijama civilnog društva; uspostaviti suradnju s tijelima državne uprave nadležnim za programiranje svih komponenti IPA programa te osigurati uključenost civilnog društva u sve relevantne komponente

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu

Savjet za razvoj civilnog društva prepoznao je uključivanje organizacija civilnog društva i relevantnih tijela Vlade za provedbu nacionalne strategije u programiranje pretpristupnih programa Europske unije kao prioritet svojeg djelovanja u 2007.. U tu svrhu, osnovana je Radna skupina Savjeta za međunarodnu suradnju i pridruživanje EU koja je 19. travnja 2007. na sastanku sa zamjenikom državne tajnice Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF) i suradnicima dogovorila kontinuiranu suradnju. Na sjednici Savjeta 6. lipnja 2007. predstavica SDURF-a predstavila je program IPA i mogućnosti suradnje s organizacijama civilnog društva.

Važan je rezultat uspostavljene suradnje imenovanje Predsjednika Savjeta i jednog člana Savjeta u Sektorski nadzorni odbor za Operativni program za razvoj ljudskih potencijala (program IPA, komponenta IV) gdje predstavljaju organizacije civilnog društva. Predsjednik Savjeta također je imenovan u Sektorski nadzorni odbor za Operativni program za promet (program IPA, IIIa komponenta) u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka.

Predsjednik Savjeta za razvoj civilnog društva i predstojnik Ureda za udruge sudjelovali su u raspravi s predstavnicima SDURF-a o Prijedlogu nacrtu Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta za program IPA 2008-2010, a svoje cjelovite komentare na nacrt dostavili su SDURF-u koncem prosinca 2007.

Predstavnici organizacija civilnog društva bili su i izravno uključeni u procese izrade Operativnih planova po komponentama programa IPA tijekom 2007. godine:

U okviru komponente I Programa IPA, u proces programiranja bio je uključen Ured za udruge koji se u tom pogledu konzultirao sa Savjetom, dok će u 2008. predstavnici Savjeta za razvoj civilnog društva biti izravno uključeni u daljnji proces programiranja za programsku godinu 2008.

Unutar komponente II, u procesu izrade Operativnog programa za prekograničnu suradnju, osim predstavnika s nacionalne razine i predstavnika regionalne i lokalne samouprave, sudjelovali su i predstavnici civilnog društva. Konzultacije su održane putem regionalnih radionica i upitnika s obje strane granice. Osim toga, prilikom izrade programa prekogranične suradnje sa zemljama članicama EU, konzultacije su izvedene i pomoću internetskog foruma, analize projektnih ideja od potencijalnih korisnika, objavljivanja nacrtu programa na internetskim stranicama i prikupljanjem komentara na isti te prezentacije Operativnih programa različitim korisnicima. Nakon usvajanja konačne verzije Operativnih programa,

dokumenti će se objaviti na internetskim stranicama Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka u svrhu pravovremenog informiranja potencijalnih korisnika, uključujući i organizacije civilnog društva.

Unutar Komponente IIIa - Promet programa IPA, sudjelovanje predstavnika civilnog društva u programiranju odvijalo se u sklopu provedbe partnerskih konzultacija u ožujku i lipnju 2007., kao jedne od faze u izradi Operativnog programa za sektor prometa 2007. – 2009. U konzultacijama je sudjelovala „Zelena akcija“ kao predstavnik nevladinog sektora za zaštitu okoliša.

U Komponenti IIIb - Zaštita okoliša, predstavnici civilnog društva obuhvaćeni procesom javnih konzultacija bile su isključivo nevladine organizacije s područja zaštite okoliša, odnosno „Zelena akcija“, „Sunce“, „Zeleni Osijek“, „Zelena Istra“ te „Eko Kvarner“. Navedene udruge izabrane su kao relevantni partneri od strane tijela državne uprave odgovornih za izradu Operativnog programa, a u ovom slučaju Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Bitan element u njihovom uključivanju predstavljala je i činjenica da navedene udruge djeluju u sredinama koje su u Operativnom programu predviđene kao potencijalne projektne lokacije.

U Komponenti IIIc - Regionalna konkurentnost, u izradi Operativnog programa sudjelovale su sljedeće organizacije civilnog društva: Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva (CEPOR), Hrvatska zajednica županija, Savez Udruga gradova i Udruga općina Hrvatske. Organizacije civilnog sektora, uključene u proces konzultacija, predložili su članovi Operativne strukture, u skladu sa sektorima i aktivnostima obuhvaćenima Operativnim programom te prema prethodnom dogovoru s predstavnicima Europske komisije o načinu provedbe konzultacija. Nastavno na zaprimljeni poziv za uključivanje u proces programiranja, svoje predstavnike u tom procesu organizacije su birale samostalno. Prema ocjeni samih partnera, konzultacije su odrađene kvalitetno i uspješno.

Po usvajanju konačne verzije OP-a od strane Vlade Republike Hrvatske te Europske komisije, dokument će biti dostupan široj javnosti putem Internet stranica resornih ministarstava. Prema potrebi, Operativna struktura će tom prilikom ponovno sazvati predstavnike partnera kako bi ih upoznala s konačnim OP-om i konzultirala vezano uz kvalitetno informiranje potencijalnih korisnika i provedbu pojedinih aktivnosti.

Unutar komponente IV – Razvoj ljudskih potencijala, partnerske konzultacije održane su 23. ožujka 2007. Nakon prezentacije prioriteta i projekata održala se rasprava o sažetku OP-a Razvoja ljudskih potencijala koji je bio dostavljen partnerima na očitovanja, a na kojeg su se do dana održavanja konzultacija pismenim putem očitovale 3 organizacije. Na temelju provedene rasprave, doneseni zaključci su prilikom daljnje pripreme Operativnog programa uzeti u obzir. Važno je istaknuti da je jedan od zaključaka partnerskih konzultacija bio i prijedlog da se u daljnje konzultacijske procese uključi i predstavnik Savjeta za razvoj civilnog društva.

Unutar komponente V - Ruralni razvitak, predstavnici poljoprivrednih organizacija i udruge proizvođača, te ekološke udruge uključene su u treću razinu Povjerenstva za izradu Plana za poljoprivredu i ruralni razvitak 2007.-2013.

Ured za udruge je u razdoblju od rujna do prosinca 2007. uspješno izradio logičku matricu i sektorsku analizu za prvu komponentu pretpristupnog programa IPA - pomoć u tranziciji i izgradnja institucija za 2008.. Savjet za razvoj civilnog društva sudjelovao je na dvije radionice izrade sektorske analize, 19. rujna

i 10. listopada 2007., gdje su određena tri prioritetna područja koja će činiti pod-komponente prijedloga projekta IPA 2008, namijenjenog razvoju civilnog društva u kontekstu jačanja njegove uloge u procesu pristupanja EU:

- Osnaživanje uloge organizacija civilnog društva pri nadgledanju procesa usklađivanja s Pravnom stečevinom EU u području borbe protiv korupcije, prava na dostupnost informacija i otvorenosti, odgovornosti javnih administrativnih institucija.
- Jačanje uloga i kapaciteta nevladinih organizacija koje nadgledaju provedbu antidiskriminacijskih strategija i njihovo usklađivanje s Pravnom stečevinom EU.
- Razvoj kapaciteta nevladinih organizacija za nadgledanje usklađivanja s pravnom stečevinom EU u području održivog upravljanja prirodnim izvorima i regionalnog održivog razvoja u urbanim i ruralnim područjima.

Sektorska analiza u skladu s navedenim prioritetnim područjima poslana je Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU u listopadu 2007., a logička matrica tijekom prosinca iste godine. U siječnju 2008. SDURF je odobrio logičku matricu predloženog projekta, a Ured za udruge je u prosincu 2007. započeo s provedbom projekta tehničke pomoći PHARE 2005 «Izgradnja kapaciteta Savjeta za razvoj civilnog društva i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske» te su stoga stvoreni svi preduvjeti za uspješnu i pravovremenu izradu ukupne projektne i natječajne dokumentacije tijekom prve polovine 2008.

8.1.8. Osnažiti sustav monitoringa projekata financiranih iz pretpristupnih fondova Europske unije namijenjenih civilnom društvu te osigurati uključenost tijela državne uprave nadležnih za pojedina područja za koja su organizacije civilnog društva primile financijsku potporu (zaštita okoliša, socijalne usluge, demokratizacija i ljudska prava, antikorupcija)

Nositelji: Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu

Slijedom preporuka Sektorskog pododbora za praćenje projekata u okviru programa EU te naputaka iz Priručnika za financijske potpore (Manual for Grant Schemes Procedures), Ured za udruge izradio je Monitoring plan za buduće grant-scheme, uključujući trenutačno praćenje projekata u sklopu CARDS 2003/2004 i CARDS 2004. Dodatno jačanje kapaciteta Jedinice za provedbu projekata omogućeno je i kroz tehničku pomoć ugovaranjem vanjskih trenera i evaluatora (CARDS 2004 Tehnička pomoć). U suradnji s predstavnicima nadležnih ministarstava članovi Jedinice za provedbu projekata Ureda za udruge sudjelovali su u procesu ocjenjivanja projekata CARDS 2004 Grant shema (Financijska potpora) „Pružanje socijalnih usluga od strane neprofitnog sektora“ i Grant shema (Financijska potpora) „Potpora

organizacijama civilnog društva aktivnim u području zaštite okoliša i održivog razvoja“, te će se ta praksa nastaviti i dalje kroz evaluacijske odbore za ocjenjivanje projektnih prijedloga u okviru tri pod-sektora PHARE 2006: Demokratizacija i ljudska prava, Zaštita okoliša i održivi razvoj i Mladi.

8.2. Ugovaranje pružanja javnih usluga s organizacijama civilnoga društva

U okviru reforme sustava socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja Strategija predviđa uključivanje organizacija civilnoga društva kao pružatelje usluga u tim područjima, uz nužnu izmjenu propisa i donošenje akata koji bi definirali standarde, prioritete i mjerila za kvalitetno socijalno ugovaranje, odnosno ugovaranje pružanja javnih usluga s organizacijama civilnoga društva.

Sukladno mjerama zacrtanima Operativnim planom u svrhu postizanja navedenog programskog cilja proveden je niz aktivnosti tijekom 2007..

Mjere

8.2.1. Provesti socijalno ugovaranje države i organizacija civilnog društva s preporukama za daljnje unaprjeđenje socijalnog ugovaranja u procesu reforme sustava zdravstva i socijalne skrbi, obrazovanja, zaštite okoliša

Nositelji: Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu

U cilju provedbe ove mjere potrebno je dodatno uskladiti aktivnosti Ureda za udruge, Savjeta za razvoj civilnog društva, Ureda za socijalno partnerstvo, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti te Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. U sklopu provedbe projekta CARDS 2003 *Pružanje socijalnih usluga od strane neprofitnog sektora*, čiji je glavni korisnik bio Ured za udruge, u trideset lokalnih zajednica diljem Hrvatske provedeno je niz specijaliziranih programa izobrazbe i savjetovanja za predstavnike organizacija civilnog društva te lokalne i područne samouprave. Programi su bili usmjereni na jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za pružanje usluga u područjima zaštite zdravlja, socijalne skrbi i izvaninstitucionalnog obrazovanja na lokalnoj razini. Na završnoj konferenciji u sklopu ovog projekta dogovorena je uspostava “mreže partnerstva” u koju će biti aktivno uključeni predstavnici gradova i općina uključenih u projekt.

8.3. Razvoj socijalne ekonomije i neprofitnog poduzetništva

Socijalno ili neprofitno poduzetništvo javlja se u različitim oblicima i kroz različite subjekte stjecanja dohotka nastojeći istovremeno ostvariti ekonomske, socijalne i ekološke učinke. Ono predstavlja praktičnu razinu ideje socijalne ekonomije, gdje se nova, dodana vrijednost poduzetničkog pothvata očituje kroz socijalne ciljeve, poput održivosti neprofitne organizacije, stvaranja novih radnih mjesta, zapošljavanja marginaliziranih skupina i sl. Pored dodane socijalne vrijednosti, osnovna razlika između profitnog i

neprofitnog poduzetništva je u načinu raspodjele dohotka, koji se u slučaju neprofitnog poduzetništva usmjerava na ostvarenje misije zbog koje je organizacija i osnovana.

Nacionalna strategija u ovoj cjelini definira potrebu poticanja programa socijalnog poduzetništva, socijalne ekonomije i socijalnog zapošljavanja putem poticajnog zakonodavnog i poreznog okvira za poduzeća i neprofitne organizacije te razvoja mjera sustavnog praćenja učinaka i uspješnosti ulaganja u neprofitno poduzetništvo.

U svrhu postizanja programskog cilja razvoja socijalne ekonomije i neprofitnog poduzetništva provedene su sljedeće aktivnosti tijekom 2007. sukladno mjerama zacrtanim u Operativnom planu.

Mjere

8.3.1. Izraditi i provesti program izobrazbe o neprofitnom poduzetništvu za organizacije civilnog društva, predstavnike javnog i profitnog sektora

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ured za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva s organizacijama civilnog društva

Rok: siječanj 2007. – prosinac 2009.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je tijekom 2007. provodilo projekt izobrazbe „Obrazovanje u poduzetništvu“ namijenjen poduzetnicima početnicima, poduzetnicima u fazi rasta i razvoja, učeničkim zadrugama, obrtnicima i zadružnom poduzetništvu.

U okviru programa obuhvaćeni su i obrazovni sadržaji koji se odnose na socijalno poduzetništvo, poput obrazovanja za poduzetništvo u osnovnim i srednjim školama koje imaju vježbovne tvrtke i učeničke zadruge (obrazovanje voditelja, sufinanciranje organizacije sajmovima vježbovnih tvrtki, smotra učeničkih zadruga, natjecanja i sl.) te program *Poduzetništvom protiv siromaštva* – u stvaranju egzistencije u rijetko naseljenim područjima, temeljem ugovora Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatskog Caritasa.

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) izvijestio je kako je 11 područnih službi tijekom 2007. provodilo različite programe obuke za poduzetništvo, u suradnji s MINGORP, Hrvatskim Caritasom, poduzetničkim centrima i specijaliziranim edukatorima za poduzetništvo, u svrhu poticanja samozapošljavanja.

U budućoj provedbi ove mjere smatra se potrebnim osmisliti specijalizirane programe obuke za neprofitno poduzetništvo, u smislu obrazovanja o specifičnostima neprofitnog poduzetništva, usmjerenog na razvoj lokalnih zajednica u slabije razvijenim područjima, socijalne učinke i zadovoljavanje temeljnih potreba ciljanih socijalnih skupina ili zajednica, u odnosu na poduzetništvo motivirano stvaranjem profita.

Nacionalna je zaklada kroz aktivnosti IMPACT – Europskog centra za međusektorsku suradnju provela nekoliko seminara među kojima i o poduzetničkoj filantropiji koja razvija potporu neprofitnom poduzetništvu. Aktivnosti vezane uz program izobrazbe o neprofitnom poduzetništvu nastavit će se i tijekom 2008.

8.3.2. Izraditi jasan pravni okvir za djelovanje neprofitnog poduzetništva koji će odrediti principe, nositelje, djelokrug gospodarskih aktivnosti te ostale uvjete i načine poslovanja kojim se određuje neprofitno poduzetništvo, kao pripadajuće povlastice i obveze u poslovanju

Nositelji: *Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo financija u suradnji s organizacijama civilnog društva, Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva*

Rok: srpanj 2007. – ožujak 2009.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s ostalim nositeljima mjera priprema plan aktivnosti za provedbu spomenute mjere s ciljem stvaranja preduvjeta za uspostavu poticajnog i održivog okvira za neprofitno poduzetništvo – kroz poticanje održivosti neprofitnih organizacija, stvaranje novih radnih mjesta, zapošljavanje marginaliziranih skupina, i sl.

8.3.3. Predložiti osnivanje nadležnog tijela za razvoj socijalnog poduzetništva koje će okupiti stručnjake s područja socijalnog zapošljavanja te predstavnike javnog, poslovnog i nevladinog, neprofitnog sektora, kao i medija

Nositelji: *Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s organizacijama civilnog društva, Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, sindikati*

Rok: srpanj 2007. – ožujak 2008.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva provodi konzultacije s ostalim nositeljima mjera s ciljem uspostave radnog tijela, koje bi pripremio provedbu spomenute mjere do zadanog roka.

8.3.4. Odrediti ekonomske i socijalne pokazatelje uspješnosti i načine praćenja ulaganja u socijalno poduzetništvo te dostupnost informacija kroz nadležne institucije

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s organizacijama civilnog društva, Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za zapošljavanje

Rok: rujan 2007. – travanj 2009.

Provedba spomenute mjere još uvijek nije započela.

Ured za socijalno partnerstvo drži da je potrebno održati planira organizaciju zajedničkoga sastanaka na kojem bi sudjelovali: predstavnici Ureda za socijalno partnerstvo, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatske udruge poslodavaca te Ureda za udruge

8.3.5. Predložiti osnivanje fonda za poticanje socijalnog zapošljavanja

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo financija, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Rok: srpanj 2007. – listopad 2008.

Nacionalna zaklada predviđela je kroz provedena savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, mogućnost osnivanja specijaliziranih fondova u okviru sredstava Nacionalne zaklade među kojima će biti i dio namijenjen poticanju socijalnog zapošljavanja

8.3.6. Poticati stvaranje infrastrukturne podrške za socijalno poduzetništvo kroz specijalizirane centre podrške

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s organizacijama civilnog društva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, poduzetnički centri, lokalni forumi udruge

Rok: lipanj 2007. – prosinac 2011.

Nositelj ove mjere, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva izvijestilo je da se socijalno poduzetništvo potiče i ostvaruje kroz specijalizirane centre podrške, odnosno poduzetničke centre, tj. institucije namijenjene razvoju poduzetništva općenito, dok u projekte socijalnog poduzetništva svrstava i projekte potpore poduzetništvu ciljanih društvenih skupina (žene, invalidi, mladi). Bespovratna financijska sredstva namijenjena su za sufinanciranje troškova projekata koji vode regionalne razvojne agencije i

poduzetnički centri u cilju jačanja poduzetništva i sufinanciranje poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova, te gospodarskih subjekata koji sudjeluju u postupku komercijalizacije inovacija.

U budućoj provedbi ove mjere smatra se potrebnim pobliže odrediti pojam socijalnoga poduzetništva, kako bi se postigla i veća učinkovitost same mjere, u smislu poticanja neprofitno motiviranih poduzetničkih aktivnosti usmjerenih na razvoj lokalnih zajednica u slabije razvijenim područjima, na socijalne učinke i zadovoljavanje temeljnih potreba ciljanih socijalnih skupina ili zajednica.

Preporuke uz cjelinu 8.1 Financiranje inicijativa, projekata i programa organizacija civilnog društva⁴

Unutar ove cjeline, u 2007. Operativnim je planom predviđen početak provedbe svih 8 mjera. Provedba svih 8 mjera u izvještajnom je razdoblju bila vrlo temeljita, obuhvatna i pravovremena, čime se ova cjelina ističe po kvaliteti provedbe u sklopu cijelog Operativnog plana.

U svrhu veće učinkovitosti i lakšeg i kvalitetnijeg praćenja, provedbe mjere 8.1.7. koja obuhvaća niz aktivnosti vezane uz uključivanje civilnog društva u proces programiranja pretpristupnih fondova EU, preporučuje se da se ova mjera razdvoji u više cjelina, manjeg obuhvata, na sljedeći način:

Povećanje kapaciteta Ureda za udruge za programiranje pretpristupnih fondova

- a) Povećanje kapaciteta Savjeta za razvoj civilnoga društva za sudjelovanje u programiranju pretpristupnih fondova, uz primjeren mehanizam savjetovanja s organizacijama civilnog društva
- b) Izraditi strateške analize i prioritete za financiranje organizacija civilnoga društva iz pretpristupnih fondova u razdoblju 2006- 2011.
- c) Uspostaviti suradnju s tijelima državne uprave nadležnim za programiranje svih komponenti IPA programa te osigurati uključenost civilnog društva u sve relevantne komponente.

---

⁴ Budući da je poglavlje 8. *Sustav financiranja i potpore i razvoja civilnoga društva* organizirano u tri cjeline, preporuke su predočene prema cjelinama.

Preporuke vezane uz cjelinu 8.2. Ugovaranje pružanja javnih usluga s organizacijama civilnoga društva

Unutar ove cjeline predviđene su dvije mjere – provedba i unapređenje socijalnog ugovaranja u području u procesu reforme sustava zdravstva i socijalne skrbi, obrazovanja, zaštite okoliša (mjera 8.2.1.) te izrada Pravilnika o standardima, prioritetima i mjerilima za socijalno ugovaranje (mjera 8.2.2.). Provedba obje mjere trebala je započeti u izvještajnom razdoblju (od siječnja 2007. za mjeru 8.2.1 te od siječnja 2008. za mjeru 8.2.2.). Prema prikupljenim podacima od strane nositelja, može se zaključiti da značajnija provedba 2 predviđene mjere nije započela, što vjerojatno nije do kraja u skladu s praksom, već je više odraz nepotpunosti u izvještavanju o provedbi Operativnog plana te manjkavosti koordinacije s Uredom za udruge Vlade RH.

Radi veće učinkovitosti provedbe ovih mjera, preporučuje se što skoriji sastanak svih ključnih nositelja, radi razmjene informacija i planiranja koordiniranih aktivnosti na provedbi ovih mjera tijekom 2008. godine, pri čemu se preporučuje i uključivanje dodatnih partnera koji mogu pružiti stručnu potporu, posebice Programa razvoja Ujedinjenih naroda u Hrvatskoj (UNDP) čiji odjel za socijalno uključivanje trenutno završava studiju socijalnih usluga u Hrvatskoj.

Također se predlaže da se razmotri mogućnost proširenja ovih mjera i na neke dodatne javne usluge čije se pružanje od strane organizacija civilnoga društva trenutno regulira, posebice izvaninstitucionalno pružanje besplatne pravne pomoći te obrazovanje odraslih, što je problematika kojom se Savjet za razvoj civilnoga društva bavio tijekom 2007., u okviru mjera 6.2. i 5.3.

Preporuke vezane uz cjelinu 8.3. Razvoj socijalne ekonomije i neprofitnog poduzetništva

Tijekom 2007. godine bila je predviđena provedba svih 5 od 6 mjera iz ove cjeline, dok je provedba za mjeru 8.3.7. trebala započeti u siječnju 2008. Na temelju izvješća nositelja može se zaključiti da je u izvještajnom razdoblju započela provedba 2 od 6 mjera.

Izvješće za 2007. ukazuje na potrebu značajnog ubrzanja i unapređenja provedbe mjera vezanih uz razvoj neprofitnog poduzetništva u 2008. - ključnog područja inovacije, u odnosu na postojeći institucionalni sustav i programe socioekonomskog razvitka, koje predviđa Nacionalna strategija za razvoj poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva. Nacionalna strategija u ovoj cjelini definira potrebu poticanja programa neprofitnog poduzetništva, socijalne ekonomije i socijalnog zapošljavanja putem poticajnog zakonodavnog i poreznog okvira za poduzeća i neprofitne organizacije te razvoja mjera sustavnog praćenja učinaka i uspješnosti ulaganja u neprofitno poduzetništvo.

U svrhu kvalitetnijeg razumijevanja neprofitnog poduzetništva i njegovog zakonskog i programskog definiranja, preporučuje se da u 2008. Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, u sklopu programa međunarodne razmjene i obrazovanja o međusektorskim partnerstvima, organizira obrazovne aktivnosti o socijalnom poduzetništvu, namijenjene prvenstveno nositeljima mjera (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnoga društva).

U budućoj provedbi mjere 8.3.1. *Izraditi i provesti program izobrazbe o neprofitnom poduzetništvu*, smatra se potrebnim osmisliti specijalizirane programe obuke za neprofitno poduzetništvo, u smislu obrazovanja o specifičnostima neprofitnog poduzetništva, usmjerenog na razvoj lokalnih zajednica u slabije razvijenim područjima, na socijalne učinke i zadovoljavanje temeljnih potreba ciljanih socijalnih skupina ili zajednica, u odnosu na poduzetništvo motivirano stvaranjem profita.

U budućoj provedbi mjere 8.3.6. *Poticati stvaranje infrastrukturne podrške za socijalno poduzetništvo kroz specijalizirane centre podrške*, smatra se potrebnim pobliže odrediti pojam socijalnoga poduzetništva u odnosu na poduzetništvo općenito, kako bi se postigla i veća učinkovitost same mjere, u smislu stvaranja specifičnih programa potpore neprofitno motiviranim poduzetničkim aktivnostima od strane poduzetničkih centara i regionalnih razvojnih agencija i drugih specijaliziranih organizacija, usmjerenih na razvoj lokalnih zajednica u slabije razvijenim područjima, na socijalne učinke i zadovoljavanje temeljnih potreba ciljanih socijalnih skupina ili zajednica.

REGIONALNI RAZVOJ

Postojeće i rastuće regionalne nejednakosti u Republici Hrvatskoj teret su i izazov, kako samoj državi, tako i svim lokalnim i regionalnim dionicima. S jedne strane, država vrlo velikim izdvajanjima iz državnog proračuna i mnogim fiskalnim poticajima i olakšicama utječe na smanjenje razlika između razvijenih i manje razvijenih regija. S druge strane, lokalni i regionalni dionici na svojoj razini, uz ne uvijek dostatne mogućnosti i prilike, utječu na pokretanje i ubrzanje razvoja svojih regija.

Prateći neuravnotežen razvoj hrvatskih regija općenito, nailazimo i na neujednačenost u razvoju civilnoga društva u pojedinim regijama. Ovo se uglavnom odnosi na nedovoljnu razvijenost kapaciteta lokalne i regionalne samouprave da adekvatno prati angažman i rad organizacija civilnoga društva, ali i na nedovoljne kapacitete organizacija civilnoga društva i nedostatne informacije o mogućnostima razvoja i financiranja.

Nacionalna strategija ovim poglavljem predviđa unapređenje dobre prakse sudjelovanja predstavnika organizacija civilnoga društva u županijskim razvojnim partnerstvima, primjenu načela Kodeksa pozitivne prakse i standarda za financiranje, osnaživanje postojećih struktura za potporu razvoju kapaciteta organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini, ali i izradu i provedbu programa decentralizacije financijskih sredstava za organizacije civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini.

Sukladno mjerama zacrtanim Operativnim planom tijekom 2007. provedene su sljedeće aktivnosti:

Mjere

9.2. Izraditi i provesti program provedbe javnih natječaja i poziva na suradnju za potporu razvoja kapaciteta organizacija civilnog društva na lokalnoj i regionalnoj razini

Nositelji: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rok: ožujak 2007. – u kontinuitetu

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva je na javnom pozivu u 2007. godini izabrala mreže organizacija s nadopunjujućim kompetencijama za regionalni razvoj i jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini. S tim u vezi potpisala je 5 sporazuma o suradnji s 5 mreža organizacija nadopunjujućih kompetencija koje na regionalnoj i lokalnoj razini pružaju usluge informiranja (kroz info- točke), savjetovanja (o pravnim i financijskim aspektima djelovanja organizacija civilnoga društva) i izobrazbe (o organizacijskom razvoju, pisanju prijedloga projekata i sl.). Na taj način pokriveno je područje cijele Republike Hrvatske, a usluge koje pružaju mreže za regionalni razvoj su, zahvaljujući potpori Nacionalne zaklade, besplatne za krajnje korisnike.

Suradnja s mrežama za regionalni razvoj organizacija civilnoga društva ugovorena je do kraja 2011. godine.

Nacionalna zaklada planira navedene mreže organizacija iz svih regija u Hrvatskoj financirati kroz trogodišnju potporu.

9.3. Izraditi i provesti program decentraliziranog financiranja projekata organizacija civilnog društva na lokalnoj i regionalnoj razini

Nositelji: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rok: ožujak 2007. – u kontinuitetu

Tijekom 2007. godine Nacionalna zaklada potpisala je četiri Sporazuma o suradnji u području decentralizacije financijske potpore razvoju civilnoga društva, i to s Regionalnom zakladom za lokalni razvoj "ZAMAH", Zagreb, Zakladom "Kajo Dadić", Split, Zakladom za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva, Pula te Zakladom za razvoj lokalne zajednice "Slagalica", Osijek. Ukupna vrijednost Sporazuma je 399.600,00 kn. Ove četiri navedene partnerske zaklade nastavit će objavljivati natječaje (koje je od 2004. do 2007. objavljivala Nacionalna zaklada) u programskom području razvoja aktivnog građanstva (PP1) – građanske inicijative «Naš doprinos zajednici». Nacionalna zaklada organizirala je dva ciklusa izobrazbe za upravitelje i djelatnike partnerskih zaklada vezano uz primjenu standarda decentraliziranog modela financiranja razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj. U listopadu 2007. 3 partnerske zaklade raspisale su prve natječaje za građanske inicijative, a u prosincu su potpisali prve ugovore o financiranju odobrenih građanskih inicijativa.

Suradnja s partnerskim zakladama za provođenje decentraliziranog modela financiranja razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj ugovorena je do kraja 2011.

9.6. Osmisliti i provesti program suradnje organizacija civilnog društva s privatnim, profitnim sektorom uz korištenje primjera dobre prakse

(Postoji mogućnost financiranja iz integriranog pretpripravnog programa Europske unije – IPA)

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ured za socijalno partnerstvo, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, Regionalne razvojne agencije, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva

Rok: lipanj 2007. – prosinac 2008.

Početak provedbe ove mjere je odgođen zbog potrebe provođenja analize postojećih programa suradnje organizacija civilnog društva s privatnim sektorom. U cilju provođenja ove mjere planira se organizacija zajedničkog sastanka u svibnju 2008. na kojem bi sudjelovali: predstavnici Ureda za socijalno partnerstvo, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj, Hrvatske udruge poslodavaca te Ureda za udruge.

9.7. Osmisliti i organizirati, te poduprijeti projekte organizacija civilnog društva za izobrazbu u području međusektorske suradnje za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Nositelji: Europski centar za međusektorsku suradnju u Zadru, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Akademija za lokalnu demokraciju, Savez udruga gradova i udruge općina Republike Hrvatske, nadležni uredi državne uprave u županijama i nadležna upravna tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i relevantne organizacije civilnog društva, Središnji državni ured za upravu (Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika), Ured za udruge

Rok: rujan 2007. – u kontinuitetu

U svrhu provođenja ove mjere IMPACT - Europski centar za međusektorsku suradnju i Nacionalna zaklada organizirali su i proveli 4 seminara za izobrazbu o međusektorskoj suradnji. Teme seminara su bile sljedeće: «Izgradnja i upravljanje europskim partnerstvom», «Praksa i etika lobiranja», «Poduzetnička filantropija» i «Izgradnja i upravljanje europskim partnerstvom» – 2. dio. Na seminarima je sudjelovao i veći broj predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nacionalna zaklada planira također intenzivirati ove aktivnosti tijekom 2008. Do početka 2007., IMPACT – Europski centar za međusektorsku suradnju nastaviti će provedbu Programa izobrazbe u adaptiranom prostoru bivše vojarnje u Zadru.

Preporuke vezane uz poglavlje 9. Regionalni razvoj

U izvještajnom razdoblju bio je predviđen početak provedbe svih 7 mjera iz ove cjeline koje su sve višegodišnje, no prema djelomičnim podacima dostupnima za ovo izvješće, provedba je započela s obzirom na 2 od 6 mjera (mjere 9.3. i 9.6. u nadležnosti Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva).

Time ova cjelina zahtijeva posebnu pozornost i kvalitetniju koordinaciju nositelja u 2008., kako bi se spriječio izostanak pravovremenih rezultata u odnosu na ciljeve Nacionalne strategije za razvoj civilnoga društva.

U svrhu značajno veće učinkovitosti, preporučuje se što skoriji sastanak ključnih nositelja u svrhu razmjene informacija i planiranja koordinirane provedbe tijekom 2008. Također je potrebno značajno unaprijediti opseg i pravovremenost izvještavanja o provedbi ovih mjera, te povezati provedbu i praćenje ovih mjera s praćenjem uključivanja civilnoga društva u pretprijetni program IPA, komponente IIIc-regionalna konkurentnost i V-regionalni razvoj, što je predviđeno mjerom 8.1.7.

RAZVOJ VOLONTERSTVA, FILANTROPIJE I ZAKLADNIŠTVA

10.1. Razvoj volonterstva u Hrvatskoj

S obzirom na nepostojanje pravnog okvira koji jednoznačno definira sve aspekte volonterskog rada, u ovoj cjelini Strategije glavni je cilj bio donošenje Zakona o volonterstvu, kao polazišne točke iz koje će se dalje razvijati mjere za poticanje volonterskih aktivnosti građana, uz modele institucionalnog priznavanja volonterskog rada kao preduvjeta za dugoročni razvoj kulture volontiranja

Sukladno mjerama zacrtanim Operativnim planom, u svrhu postizanja navedenog programskog cilja, proveden je niz aktivnosti tijekom 2007.

Mjere

10.1.1. Izraditi model institucionalnog priznavanja volonterskog rada kao preduvjeta za dugoročni razvoj kulture volontiranja i ostvarivanja prednosti u korištenju usluga ili kod zapošljavanja

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, volonterski centri, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Ured za udruge, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Državni zavod za statistiku

Rok: travanj 2007. – travanj 2008.

U ovom izvještajnom periodu stupio je na snagu Zakon o volonterstvu (14. lipnja 2007.), čije je donošenje važno radi osiguranja pravne zaštite volontera te uređenja prava i obveza svih subjekata uključenih u volonterstvo. Zakon o volonterstvu uređuje i osnivanje Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva kao savjetodavnog tijela Vlade Republike Hrvatske koji predlaže mjere unapređenja položaja volontera u društvu, predlaže propise o pogodnostima za volontere, odlučuje o dodjeli Državne nagrade za volonterstvo i poduzima druge aktivnosti razvoja i promocije volonterstva. Odbor čine predstavnici javnog sektora, nezavisni stručnjaci kao i predstavnici organizacija civilnog društva koje se bave volonterstvom. Odbor je imenovao Radnu skupinu za izradu Etičkog kodeksa volontera.

U Zakonom propisanim rokovima izrađeni su podzakonski akti:

- Pravilnik o državnoj nagradi za volonterstvo, kao najviše priznanje što ga Republika Hrvatska dodjeljuje za volontiranje i doprinos promicanju volonterstva, a dodjeljuje se u kategoriji volontera (fizičke osobe) i organizatora volontiranja (organizacije), te
- Pravilnik o sadržaju izvješća o obavljenim uslugama i aktivnostima organizatora volontiranja.

Državne nagrade za volontiranje dodijeljene su 4. prosinca 2007.

Nacionalna zaklada je u svibnju 2007. objavila poziv za prijavu inovativnih volonterskih inicijativa osnovnih škola, volontiranja mladih u srednjim školama i korporativnog volontiranja tvrtki u RH. Pet osnovnih i pet srednjih škola dobilo je potpore u iznosu od 10.000 kuna za svoje programe promocije volonterstva, dok su nagradu "Tvrtka – prijatelj zajednice" za doprinos razvoju korporativnog volontiranja dobile tvrtke Orka d.o.o. iz Osijeka i Brodomerkur d.d. Split. Nagrade su uručene na 4. nacionalnoj konferenciji o volonterstvu u Opatiji, 18. – 19.10.2007.

10.2. Razvoj zakladništva

Zaklade, kao izraz organizirane filantropije radi djelovanja za opće dobro, važan su dio civilnoga društva, budući da iskazuju individualnu svijest i odgovornost prema zajednici te promoviraju koncept aktivnih sudionika u društvu.

Nacionalna strategija predviđela je donošenje novog zakona o zakladama radi pojednostavljenja procesa registracije i olakšavanja uvjeta vezanih uz imovinu zaklade prilikom osnivanja. Istodobno, Strategija predviđa uspostavljanje registra zaklada, u kojem bi podaci o registraciji i godišnji financijski izvještaji o poslovanju zaklada predstavljali osnovnu informaciju za praćenje razvoja zakladništva, uz potporu razvoju zaklada lokalnih zajednica i osmišljavanje poticajnih mjera za razvoj korporacijske filantropije i zakladništva, kao i za razvoj javnih zaklada.

Sukladno mjerama zacrtanim Operativnim planom, u svrhu postizanja navedenog programskog cilja, proveden je niz aktivnosti tijekom 2007.

Mjere

10.2.1. Uspostaviti javno dostupan registar zaklada u kojem bi podaci o registraciji i godišnja financijska izvješća o poslovanju zaklada predstavljali osnovnu informaciju za praćenje razvoja zakladništva

Nositelji: Središnji državni ured za upravu, Ured za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ministarstvo financija i ostala nadležna ministarstva, Državni ured za reviziju

Rok: siječanj 2007. – lipanj 2007.

Prema Zakonu o zakladama i fundacijama (Narodne novine broj: 36/95 i 64/01) zakladni upisnik vodi Središnji državni ured za upravu. Upisnik se sastoji od zakladne, odnosno fundacijske knjige i spisa. Upisnici su javne knjige i u njih ima uvid svaka zainteresirana osoba. Zakladna i fundacijska knjiga vodi se i elektronski.

Pravilnikom o upisu u zakladni upisnik (Narodne novine broj: 4/96 i 103/01) propisuje se oblik i sadržaj zakladne i fundacijske knjige, obrasci zahtjeva za upis promjena u zakladni upisnik, prilozi koje je potrebno priložiti uz zahtjev, te oblik i sadržaj zakladnih i fundacijskih spisa. Sukladno Pravilniku, Središnji državni ured za upravu izradio je Registar zaklada koji je dostupan na internetskoj stranici Ureda

od početka 2006., a u koji se upisuju sljedeći podaci: registarski broj, naziv, skraćeni naziv, sjedište, osobe ovlaštene za zastupanje, svrha i datum upisa.

Zakonom o zakladama i fondacijama utvrđena je obveza zakladnih tijela da svake godine, u vrijeme kad pravne osobe podnose izvješća tijelima financijskog nadzora, podnesu SDUU, Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju zaključni račun za proteklu kalendarsku godinu, koji mora sadržavati, između ostalog, i pregled prihoda i rashoda zaklade u proteklom obračunskom razdoblju, te stanje imovine zaklade. Ministarstvo financija i Državni ured za reviziju provode inspeksijski nadzor nad financijskim poslovanjem zaklade.

Središnji državni ured za upravu je mišljenja da bi upotpunjavanje registra podacima o godišnjim financijskim izvješćima o poslovanju zaklada kvalitetno mogli provoditi na godišnjoj osnovi Ministarstvo financija i Državni ured za reviziju, u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva kao sunositelji mjere. Budući da tijekom 2007. godine nije postignut konačni dogovor o nadležnosti za upotpunjavanje registra financijskim izvješćima, ova mjera nije u potpunosti provedena u zadanom roku te se njezino ostvarenje očekuje u prvoj polovini 2008..

10.2.2. Izraditi i provesti financijsku i infrastrukturnu potporu razvoju zaklada lokalnih zajednica u suradnji s organizacijama civilnog društva

Nositelji: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, nadležni uredi državne uprave u županijama i nadležna upravna tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu

Nacionalna zaklada započela je izradu modela financijske i infrastrukturne potpore razvoju zaklada lokalnih zajednica u suradnji s četiri partnerske lokalne/regionalne zaklade lokalnih zaklada. Model podrazumijeva uspostavu infrastrukture i financijskog okvira za razvoj filantropije i kulture lokalnog davanja. Nacionalna zaklada započela je u suradnji s regionalnim zakladama izradu Programa razvoja filantropije i zaklada lokalnih zajednica. Očekuje se izrada Programa do svibnja 2008., nakon kojeg će uslijediti proces savjetovanja.

Tijekom 2007. Nacionalna zaklada potpisala je četiri Sporazuma o suradnji u području decentralizacije financijske potpore razvoju civilnoga društva, i to s Regionalnom zakladom za lokalni razvoj "ZAMAH", Zagreb, Zakladom "Kajo Dadić", Split, Zakladom za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva, Pula te Zakladom za razvoj lokalne zajednice "Slagalica", Osijek. Ukupna vrijednost Sporazuma je 399.600,00 kn.

U sklopu završne konferencije AED-a, na temu „Civilno društvo u Hrvatskoj: Radovi u tijeku“, održane od 13.-15. lipnja 2007., Ured za udruge je suorganizirao panel diskusiju na temu: „Domaći izvori financiranja za hrvatske udruge: trendovi i mogućnosti“ u okviru koje je predstavljen rad i novoosnovanih lokalnih zaklada, npr. Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva Istarske županije.

Preporuke vezane uz cjelinu 10.1. Razvoj volonterstva u Hrvatskoj⁵

Operativni plan predviđa početak provedbe 1 od 4 mjera iz ove cjeline tijekom 2007. čija je provedba bila pravovremena i uspješna, posebice s obzirom na aktivnosti Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje je donošenjem svih relevantnih podzakonskih akata omogućilo pravovremenu primjenu Zakona o volonterstvu (NN 58/07).

Tijekom 2008. godine potrebna je češća razmjena informacija i koordinacija svih nositelja, budući da je predviđena provedba sve četiri mjere iz ove cjeline. Radi veće učinkovitosti praćenja provedbe u 2008., preporučuje se da Ured za udruge provede pravovremene konzultacije s Nacionalnim odborom za razvoj volonterstva koji se, temeljem Zakona o volonterstvu, konstituirao u studenom 2007.

Preporuke vezane uz cjelinu 10.2. Razvoj zakladništva

U 2007. godini predviđena je provedba obje mjere Operativnog plana unutar ove cjeline, pri čemu je provedba mjere 10.2.1. trebala i završiti do lipnja 2007, dok se mjera 10.2.2. provodi kontinuirano. Provedba obje mjere je započela tijekom izvještajnog razdoblja, s time da mjera 10.2.1. nije do kraja provedena u zadanom roku.

Naime, vezano uz mjeru 10.2.1., Središnji državni ured za upravu je mišljenja da bi upotpunjavanje registra podacima o godišnjim financijskim izvješćima o poslovanju zaklada kvalitetno mogli provoditi na godišnjoj osnovi Ministarstvo financija i Državni ured za reviziju, u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva kao sunositelji mjere. Radi uspješne provedbe ove mjere potrebno je što prije postići konačni dogovor o nadležnosti za upotpunjavanje registra financijskim izvješćima.

Vezano uz što djelotvorniju provedbu mjere 10.2.2. *Izraditi i provesti financijsku i infrastrukturnu potporu razvoju zaklada lokalnih zajednica*, preporučuje se razmotriti prilike za suradnju s međunarodnim donatorima za razvoj civilnoga društva, putem koordinacijskog programa DECIM kojeg podupiru Europska komisija i Svjetska banka, a s kojim izravno surađuju Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva, te putem međunarodne suradnje Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

---

⁵ Budući da je poglavlje 10. *Razvoj volonterstva, filantropije i zakladništva* organizirano u dvije cjeline, preporuke su predočene prema cjelinama.

RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA U MEĐUNARODNOM KONTEKSTU

S obzirom na izazove koji proizlaze iz međunarodnog okruženja, kao i potencijal civilnoga društva da se djelotvorno suočava s tim izazovima, strateški je cilj Vlade stvarati preduvjete za aktivan doprinos organizacija civilnoga društva u formuliranju i provedbi ciljeva vanjske politike, u pripremi, praćenju i provedbi reformi u procesu pristupanja Hrvatske Europskoj uniji te u jačanju regionalne i prekogranične suradnje i dobrosusjedskih odnosa.

U ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva, tijekom 2007. provedene su sljedeće mjere i aktivnosti:

Mjere

11.1. Zadužiti stručnjake za međunarodne odnose i europske integracije za poticanje savjetovanja i razmjenu informacija između predstavnika organizacija civilnog društva i ključnih nositelja državne vanjske politike

Nositelji: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva (kroz povjerenstva)

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu

Odlukama VRH predstavnici civilnog društva uključeni su u radne skupine za vođenje pregovora između EU i RH. Također, predstavnici MVPEI-a aktivno sudjeluju u radu stručnih skupova koje organiziraju nevladine organizacije, što je odlična prilika za razmjenu informacija i iskustava.

U siječnju 2008. održan je sastanak pomoćnika ministra MVPEI-a u Upravi za međunarodne organizacije i sigurnost s članovima Savjeta za razvoj civilnog društva u svezi nestalnog članstva RH u Vijeću sigurnosti UN-a, na kojem su dogovorene mjesečne konzultacije, a po potrebi i češće, te kontakt osoba u MVPEI-u. Također, dogovorena je i organizacija redovitih tribina na temu doprinosa civilnog društva raspravi o stajalištima Hrvatske u odnosu na ključna strateška pitanja o kojima se raspravlja u Vijeću sigurnosti.

MVPEI ima svog predstavnika u Savjetu za razvoj civilnog društva, koji sudjeluje i u radu Radne skupine Savjeta za međunarodnu suradnju.

11.2. Provesti Program jačanja suradnje s organizacijama civilnog društva u provedbi politike razvojne pomoći Hrvatske trećim zemljama

Nositelji: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu

Obzirom da RH postupno od primateljice razvojne pomoći postaje davateljicom, u MVPEI-u je u tu svrhu osnovan Odjel za razvojnu pomoć. U tom kontekstu treba raditi na promoviranju eksperata civilnog društva na području davanja razvojne pomoći osobito u situacijama nakon sukoba i tijekom izgradnje mira.

Nacionalna zaklada osmislila i provela prvi javni poziv za iskaz interesa pod nazivom "Suradnjom do razvoja" (raspisan 15. lipnja 2007.) za suradnju u području provođenja razvojne pomoći Republike Hrvatske na koji su se mogle prijaviti udruge i zaklade registrirane u Republici Hrvatskoj koje imaju znanja i kapacitete za prijenos stečenog znanja u zemlje u razvoju. Na poziv se odazvalo 6 organizacija, od kojih je odobreno i financirano 4 projekta razvojne pomoći

Do kraja 2007. Zaklada je odobrila ukupno 4 potpore organizacijama civilnoga društva za provedbu projekata razvojne pomoći, u ukupnom iznosu od 379.070,00 kuna.

11.3. Omogućiti kontinuirani i strukturirani dijalog s organizacijama civilnog društva o izazovima i mogućnostima pristupanja Hrvatske Europskoj uniji kroz Nacionalni forum za pridruživanje Europskoj uniji

Nositelji: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Središnji državni ured za razvoj strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu

Kao i u prethodnim godinama, i u prvoj polovici 2007. predstavnici NVO-a aktivno su sudjelovali u radu Nacionalnog foruma o pristupanju Europskoj uniji. U tom razdoblju susreti Nacionalnog foruma održani su na teme:

1. Istine i zablude o EU (veljača, Rijeka)
2. Briga za otpad i razvoj gospodarstva (ožujak, Virovitica)
3. Što donosi liberalizacija energetskeg tržišta? (ožujak, Varaždin)
4. Pomorska politika u svjetlu pristupanja EU (svibanj, Zadar)
5. Cjeloživotno obrazovanje poljoprivrednih proizvođača (svibanj, Beli Manastir)

U 2007. godini održano je devet susreta Nacionalnog foruma o pristupanju EU. Na svim do sada održanim susretima Nacionalnog foruma o pristupanju EU sudjelovali su i predstavnici organizacija civilnog društva, za što nije bilo potrebno izdvojiti posebna financijska sredstva.

Savjet za razvoj civilnog društva procjenjuje kako je razina uključenosti organizacija civilnog društva u vezi pristupanja Hrvatske Europskoj uniji nedostatna te je na inicijativu Radne grupe Savjeta za međunarodnu suradnju i proces pridruživanja Europskoj uniji održan sastanak u MVPEI-u, Odjelu za informiranje o Europskoj uniji, tijekom listopada 2007. Rezultat sastanka bila je prezentacija rezultata studije o ekonomskim učincima pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, koju je proveo Ekonomski institut, na sjednici Savjeta za razvoj civilnog društva.

11.4. Izraditi analizu o razini uključenosti organizacija civilnog društva u proces programiranja za pretpristupne fondove te izraditi preporuke za poboljšanja u tom smislu

Nositelji: Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo financija, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Ured za ljudska prava, Ured za ravnopravnost spolova, Ured za socijalno partnerstvo, Gospodarsko-socijalno vijeće

Rok: svibanj – listopad 2007.

Tijekom 2007. godine Ured za udruge je pripremio dokumentaciju na temelju koje mu je Europska komisija odobrila projekt iz sredstava PHARE 2005 – «Izgradnja kapaciteta Savjeta za razvoj civilnog društva i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske». Projekt se počeo provoditi 17. prosinca 2007., a jedan od ciljeva je i izraditi analizu svih prioritetnih područja koja su do sada financirana iz sredstava stranih donatora, uključujući i EU fondove, te raditi na jačanju kapaciteta Savjeta i Ureda u procesu zajedničkog programiranja pretpristupnih fondova.

Ured za udruge u suradnji s vanjskim suradnikom/facilitatorom za članove Savjeta za razvoj civilnog društva organizirao je održavanje dviju radionica za izradu sektorske analize za programiranje programa IPA 2008, I. komponenta. Radionice su održane prije sjednica Savjeta 19. rujna i 10. listopada 2007. Prisutni su se upoznali s programom IPA (općenito), a na osnovu njihovih sugestija i predloženih potreba sektora izrađena je sektorska analiza.

Prijedlog *Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta za program IPA 2008. – 2010.* prosljeđen je članovima Savjeta za razvoj civilnog društva u prosincu 2007., a na sjednici Savjeta *Dokument* je ocijenjen kao iznimno povoljan za civilno društvo zbog posebnog poglavlja i posebne proračunske linije. Komentare, sugestije i prijedloge Ured za udruge je prosljeđio SDURF-u u predviđenom roku.

Temeljem zaključka sa sastanka s Radnom skupinom Savjeta za međunarodnu suradnju i pridruživanje Europskoj uniji, predstavnica SDURF-a prezentirala je program IPA i mogućnosti suradnje s organizacijama civilnog društva na sjednici Savjeta 6. lipnja 2007. Važan je rezultat uspostavljene suradnje imenovanje predsjednika i jednog člana Savjeta u Sektorski nadzorni odbor za Operativni program za razvoj ljudskih potencijala (program IPA, komponenta IV) gdje predstavljaju organizacije civilnog društva. Nadalje, predsjednik Savjeta je član IPA Sektorskog nadzornog odbora, Operativni program za promet (IIIa komponenta) u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka.

11.5. Uključiti organizacije civilnog društva u postojeće i planirane programe izobrazbe o Europskoj uniji

Nositelji: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Ministarstvo financija, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, relevantne organizacije civilnog društva

Rok: siječanj 2008. – u kontinuitetu

Nacionalna zaklada je putem javnog poziva odabrala 25 predstavnika/predstavnica organizacija civilnoga društva koji su sudjelovali u šestomjesečnom Programu informiranja i izobrazbe o Europskoj uniji. Do sada je kroz Program informiranja i izobrazbe o Europskoj uniji osposobljeno 50 predstavnika organizacija civilnoga društva. Svi polaznici imaju ugovornu obvezu sa Zakladom koja podrazumijeva diseminaciju stečenih znanja u lokalnim zajednicama.

11.7. Osnivanje Zajedničkog odbora civilnog društva Europske unije i Republike Hrvatske (European Union – Croatia Civil Society Follow up Committee)

Nositelji: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za socijalno partnerstvo, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Gospodarsko-socijalno vijeće

Rok: siječanj 2007. – u kontinuitetu do ulaska u EU

Sukladno odluci Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o osnivanju zajedničkog Odbora civilnog društva EU i Hrvatske (EU – Croatia Follow-up Committee for Civil Society) iz prosinca 2006., imenovani su predstavnici EGSO-a i Hrvatske u Odboru. Odbor ima tripartitnu strukturu – poslodavci, sindikati, civilno društvo, dok je Vlada Republike Hrvatske promatrač. Ured za socijalno partnerstvo (sadašnje tajništvo Gospodarsko-socijalnog vijeća RH) djeluje kao Tajništvo Odbora i osigurava potrebnu logističku potporu.

Sastanci Odbora održani su u ožujku i listopadu 2007. (Bruxelles i Split). Osnivanjem ovog tijela stvoren je novi forum čija je uloga doprinijeti boljem informiranju hrvatske javnosti o EU, ali i promicati sliku o Hrvatskoj u EU, kao uspješnoj državi kandidatkinji. Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva financirala je smještaj za jednu osobu te putne troškove za dvoje predstavnika organizacija civilnoga društva prilikom 1. sastanka u Bruxellesu. Na splitskom sastanku, u listopadu 2007., Odbor je preimenovan u Zajednički savjetodavni odbor, dok je stalnim promatračem imenovan predsjednik Savjeta za razvoj civilnog društva, koji je Savjetu za razvoj civilnog društva podnio izvješće o radu Zajedničkog odbora.

Ured VRH za socijalno partnerstvo, u ulozi Tajništva Odbora, izradio je Poslovnik o radu Odbora te Program rada za 2007. i 2008. Oba dokumenta su usvojena.

Preporuke vezane uz poglavlje 11. Razvoj civilnog društva u međunarodnom kontekstu

Operativnim planom predviđen je početak provedbe svih 9 mjera iz ovoga poglavlja Nacionalne strategije tijekom 2007. te u siječnju 2008. U izvještajnom razdoblju započela je provedba 6 od 9 mjera, s time da jedna mjera (11.4.) nije završena u zadanom roku (svibanj – listopad 2007.). Unatoč nepotpunom ostvarenju plana provedbe, uvidom u njezin opseg može se zaključiti da je tijekom izvještajnog razdoblja postignut značajan napredak u uključivanju organizacija civilnoga društva u proces pridruživanja EU te u uspostavi suradnje Savjeta za razvoj civilnog društva s nadležnim tijelima Vlade RH za vanjsku politiku i EU integracije.

Radi praćenja učinaka mjere 11.1., koja je uspješno okončana u izvještajnom razdoblju, predlaže se njezina preformulacija koja bi glasila: „*Osigurati kontinuitet savjetovanja i razmjene informacija između Savjeta za razvoj civilnog društva i ključnih nositelja državne vanjske politike.*“

Tijekom prve polovine 2008., u sklopu projekta tehničke pomoći PHARE 2005, koji je odobren u prosincu 2007. treba osigurati provedbu mjere 11.4. *Izraditi analizu o razini uključenosti organizacija civilnog društva u proces programiranja za pretpristupne fondove te izraditi preporuke za poboljšanja u tom smislu.* Razvidno je da se sadržaj ove mjere uvelike preklapa s mjerom 8.1.7., koja uključuje izradu analize uključenosti organizacija civilnoga društva u proces programiranja IPA programa te stoga Ured za udruge, u izradi analize treba osigurati usku suradnju sa SDURF-om.

Slično tomu, provedbu mjere 11.8. *Uvesti mogućnost financiranja programa i projekata koji potiču jačanje regionalne suradnje RH iz godišnjih programa tijela državne uprave (koji raspisuju natječaje za potpore OCD-ima iz sredstava javnih fondova),* čija provedba kasni, treba povezati s provedbom mjere 8.1.7., koja podrazumijeva uključivanje organizacija civilnoga društva u programiranje programa IPA, pa tako i za komponentu II Prekogranična suradnja.

PREGLED PROVEDBE OPERATIVNOG PLANA VELJAČA 2007. - VELJAČA 2008. NACIONALNA STRATEGIJA STVARANJA POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA U 2007. GODINI							
redni broj mjere	br. mjera	mjere	nositelji	rokovi	status 1=provodi se, 0=ne provodi se	rok probijen	preporuke
4.1.	1	Izraditi Kodeks pozitivne prakse za savjetovanje i poticati njegovo provođenje.	Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva	siječanj-rujan 2007.	1	1	Nužno produljenje roka provedbe; finalizirati radni prijedlog do sredine 2008.; imenovati predlagatelja; preformulirati mjeru tako da obuhvati promociju Kodeksa 2008 - kontinuirano
4.2.	1	Provesti analizu pravnog okvira o pristupu javnosti informacijama prema standardima Europske unije, te shodno tome, predložiti izmjene ZPPI uvođenjem testa javnog interesa i proporcionalnosti u slučaju uskrate	Središnji državni ured za upravu, središnja tijela državne uprave	siječanj-lipanj 2007.	1	0	
4.3.	1	Razmotriti mogućnost osnivanja Gospodarsko-socijalnog foruma (koji bi uz sindikate i poslodavce uključivao i predstavnike ostalih OCD-a)	Ured za socijalno partnerstvo	siječanj-lipanj 2007.	1	1	Nužno produljenje roka provedbe; razmotriti alternativnu opciju učinkovitog savjetovanja GSV i ostalih OCD-a

4.4.	1	U godišnje programe profesionalnog obrazovanja i usavršavanja, koje provodi Središnji državni ured za upravu, uvesti sadržaje vezane uz sudioničku demokraciju	Središnji državni ured za upravu sa Centrom za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika	rujan 2007. - lipanj 2008.	1	0	Preformulirati mjeru tako da uključi provedbu, dopunu (npr. Kodeks za savjetovanje) i vrednovanje sadržaja vezanih uz sudioničku demokraciju te je kontinuirano provoditi
4.	4	Sudionička demokracija (4/4 mjera - 100%)			4	2	
5.1.	1	Omogućiti kvalitetno učenje izvan formalno organiziranih odgojno-obrazovnih procesa (cjeloživotno učenje) iz demokratskog građanstva, ljudskih prava, interkulturalnosti	MZOŠ, Ministarstvo kulture, vladini uredi, Zaklada	rujan 2007. - kontinuirano	1	0	Spojiti mjere 5.1. i 5.3, izraditi posebni obrazac za izvješćavanje o provedbi
5.2.	1	Uključivanje demokratskog građanstva i socijalne kohezije u ciljeve temeljnih odgojno obrazovnih dokumenata	MZOŠ, MINGORP, uredi Vlade, Nacionalna zaklada,	siječanj 2008. - kontinuirano	0	0	Potrebno je intenzivirati provedbu ove mjere s ciljem usklađivanja s provedbom drugih srodnih mjera ovog poglavlja
5.3.	1	Osigurati sredstva za financiranje programa neformalnog građanskog obrazovanja putem natječaja za OCD-e i druge provoditelje, te provoditi kvalitetnu evaluaciju postignutih rezultata	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Uredi za obrazovanje županija i gradova, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	ožujak 2007. - kontinuirano	1	0	Spojiti mjere 5.1. i 5.3, izraditi posebni obrazac za izvješćavanje o provedbi

5.5.	1	Provesti analizu sadržaja važećih školskih udžbenika o sadržajima koji se odnose na demokratsko građanstvo, ljudska prava, civilno društvo, volonterstvo i sl.	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa -angažirati neovisno stručno tijelo, OCD-i	lipanj 2007. - prosinac 2008.	1	0	Intenzivirati konzultacije nositelja i Savjeta za razvoj civilnog društva, osigurati primjenu rezultata analize
5.6.	1	Provesti analizu korištenja informacijsko komunikacijske tehnologije u RH i donijeti program za daljnju provedbu IKT-a	Središnji državni ured za e-Hrvatsku	lipanj 2007. i dalje svake godine	1	0	Precizirati mjeru definiranjem dodatnih indikatora za korištenje IKT-a u sudioničkoj demokraciji i e-obrazovanju, uključiti je i u poglavlje 4
5.8.	1	Provesti analizu postojećih obrazovnih programa za demokratsko građanstvo i ljudska prava, osigurati unapređenje i potaći provedbu	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa - suradnja tijela lokalne samouprave	lipanj 2007. prosinac 2008.	0	0	Intenzivirati konzultacije nositelja i Savjeta za razvoj civilnog društva, osigurati primjenu rezultata analize
5.10.	1	Izrada kataloga programa neformalnog obrazovanja koje provode OCD te o ponuđenim mogućnostima informirati nastavno osoblje u odgojno-obrazovnim institucijama	MZOŠ, Agencija za odgoj i obrazovanje, OCD-i	siječanj 2008. - kontinuirano	0	0	Uključiti Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva među nositelje provedbe mjera
5.	7	Obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava (4/7 mjera - 57%)			4	0	

6.1.	1	Provesti analizu postojećeg zakonodavstva s preporukama za izmjene, dopune i donošenje pravnih propisa za ostvarivanje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva	Ured za udruge za Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s OCD, SDUU, ostala središnja tijela državne uprave	studeni 2007. - prosinac 2008.	1	0	Povezati s mjerom 6.2. i preformulirati u novu mjeru „Izraditi pregled i provesti analizu učinaka zakonodavnih izmjena i dopuna na djelovanje organizacija civilnoga društva u razdoblju 2006. – 2010.“
6.2.	1	Donijeti nove propise i uskladiti postojeće za daljnji razvoj civilnog društva u RH: Zakon o volonterstvu, Zakon o zakladama, Zakon o organizacijama koje djeluju za opće dobro i njihovo provođenje	Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva i druga tijela državne uprave u suradnji OCD-ima, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	siječanj 2007. - prosinac 2008.	1	0	isto kao i za 6.1.
6.3.	1	Utvrđiti kriterije za dobivanje statusa organizacija koje djeluju za opću (javnu) dobrobit, njihovo registriranje i praćenje djelovanja	Ured za udruge, Središnji državni ured za upravu	travanj 2007. - prosinac 2008.	1	0	

6.4.	1	Usvojiti i provoditi Program suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj. Poticati uspostavljanje partnerskih odnosa između lokalne samouprave i OCD-a (Povelja o suradnji), te razvijati i poticati zajedničke programe u pojedinim sektorima	Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, lokalna samouprava, OCD-i, ministarstva, županije	siječanj - srpanj 2007.	1	1	Integrirati ovu mjeru u mjeru 7.3.
6.	4	Pravni okvir za djelovanje i razvoj civilnog društva (4/4 mjere - 100%)			4	1	
7.1.	1	Donijeti Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o imenovanju članica i članova Savjeta za razvoj civilnog društva	Vlada RH	ožujak 2007.	1	0	
7.2.	1	Utemeljiti forum, savjet ili radnu skupinu koji će biti odgovorni za promidžbu partnerstava između nevladinih, neprofitnih organizacija i lokalne vlasti.	Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, lokalna samouprava, OCD-i, regionalni forumi	siječanj - ožujak 2007.	0	1	Modificirati mjeru (nema potrebe za osnutkom novog stalnog savjetodavnog tijela) i integrirati u 7.3.

7.3.	1	Provesti analizu institucionalnog okvira i prakse suradnje tijela državne uprave s OCD-ima	Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, OCD-i	siječanj 2007. - prosinac 2008.	0	0	U ovu mjeru integrirati mjeru 6.4.
7.	3	Institucionalni okvir za djelovanje civilnog društva (1/3 mjere - 33%)			1	1	
8.1.1.	1	Usvojiti Kodeks pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga (za sve razine)	Središnji državni ured za upravu, ministarstva, vladini uredi, lokalna samouprava, Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	siječanj - ožujak 2007.	1	0	
8.1.2.	1	Izraditi program izobrazbe za provedbu Kodeksa na nacionalnoj i lokalnoj razini	Središnji državni ured za upravu, Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada, Akademija lokalne demokracije, ministarstva, vladini uredi, lokalna samouprava	ožujak 2007. - prosinac 2008.	1	0	

8.1.3.	1	Izraditi i provesti sustav izvještavanja korisnika financijskih potpora o rezultatima provedbe financiranih projekata i programa	Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Akademija lokalne demokracije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nadležna ministarstva, vladini uredi	lipanj 2008.	1	0	
8.1.4.	1	Izraditi godišnje planove i kalendare raspisivanja javnih natječaja za dodjelu financijske potpore projektima i programima organizacija civilnoga društva	Resorna ministarstva i ostala tijela državne uprave koja dodjeljuju financijske potpore OCD-ima, Ured VRH za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	prosinac 2007. i svake sljedeće godine	1	0	
8.1.5.	1	Izraditi učinkovit sustav izvještavanja o provedbi projekata i programa udruga (Upitnik: Pregled odobrenih financijskih potpora organizacijama civilnog društva)	Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnoga društva u suradnji sa nadležnim ministarstvima i ostalim središnjim tijelima državne uprave koja dodjeljuju financijske potpore organizacijama civilnog društva	lipanj 2007. - kontinuirano	1	0	

8.1.6.	1	Izraditi analizu mogućih modela pozicioniranja organizacija koje provode djelatnosti za opću dobrobit u poreznom sustavu Republike Hrvatske	Ministarstvo financija, nadležna ministarstva i ostala središnja tijela državne uprave koja putem javnih natječaja dodjeljuju sredstva organizacijama civilnog društva	lipanj 2007. - kontinuirano	1	0	
8.1.7.	1	Uspostaviti učinkovit sustav programiranja prepristupnih programa Europske unije namijenjenih civilnom društvu osnaživanjem kapaciteta Ureda za udruge (Jedinica za provedbu projekta), izradom strateških analiza i prioriteta za financiranje, osnažiti ulogu Savjeta za razvoj civilnog društva pri definiranju prioriteta i uspostaviti učinkovit sustav konzultacija sa organizacijama civilnog društva; uspostaviti suradnju s tijelima državne uprave nadležnim za programiranje svih komponenti IPA programa te osigurati uključenost civilnog društva u sve relevantne komponente	Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva	siječanj 2007. - u kontinuitetu	1	0	Razdvojiti u više mjera manjeg obuhvata radi kvalitetnijeg praćenja

8.1.8.	1	Osnažiti sustav monitoringa projekata financiranih iz pretpristupnih fondova Europske unije namijenjenih civilnom društvu te osigurati uključenost tijela državne uprave nadležnih za pojedina područja za koja su organizacije civilnog društva primile financijsku potporu (zaštita okoliša, socijalne usluge, demokratizacija i ljudska prava, antikorupcija)	Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva	siječanj 2007. - u kontinuitetu	1	0	
8.1.	8	Financiranje inicijativa, projekata i programa organizacija civilnog društva (8/8 mjera - 100%)			8	0	
8.2.1.	1	Provesti socijalno ugovaranje države i organizacija civilnog društva s preporukama za daljnje unaprjeđenje socijalnog ugovaranja u procesu reforme sustava zdravstva i socijalne skrbi, obrazovanja, zaštite okoliša (Postoji mogućnost financiranja iz integriranog pretpristupnog programa Europske unije – IPA)	Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva	siječanj 2007. - u kontinuitetu	0	0	Proširiti shvaćanje javnih usluga (besplatna pravna pomoć, obrazovanje odraslih), pojačati suradnju su-nositelja mjera

8.2.2.	1	Izrada Pravilnika o standardima, prioritetima i mjerilima za socijalno ugovaranje	Ured za socijalno partnerstvo, MZSS; MOBMS, MZOŠ, MINGORPRP, Nacionalna zaklada, HZZ, SDURF, MVPEI, Ured za udruge	siječanj 2008. - prosinac 2009.	0	0	Zasad nema podataka o provedbi - dopuniti za 2008.
8.2.	2	Ugovaranje pružanja javnih usluga s organizacijama civilnoga društva (0/2 - 0%)			0	0	
8.3.1.	1	Izraditi i provesti program edukacije o neprofitnom poduzetništvu za OCD-e i predstavnike javnog i profitnog sektora	Ured za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, OCD	siječanj 2007. - prosinac 2009.	1	0	osmisлити specijalizirane programe obuke za neprofitno poduzetništvo
8.3.2.	1	Izraditi jasan pravni okvir za djelovanje neprofitnog poduzetništva koji će odrediti principe, nositelje, djelokrug gospodarskih aktivnosti te ostale uvjete i načine poslovanja kojim se određuje neprofitno poduzetništvo, kao pripadajuće povlastice i obveze u poslovanju	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo financija u suradnji s organizacijama civilnog društva, Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva	srpanj 2007. - ožujak 2009.	0	0	Intenzivirati provedbu mjere i suradnju su-nositelja

8.3.3.	1	Predložiti osnivanje nadležnog tijela za razvoj socijalnog poduzetništva koje će okupiti stručnjake s područja socijalnog zapošljavanja te predstavnike javnog, poslovnog i nevladinog, neprofitnog sektora, kao i medija	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s organizacijama civilnog društva, Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, sindikati	srpanj 2007. - ožujak 2009.	0	0	Intenzivirati provedbu mjere
8.3.4.	1	Odrediti ekonomske i socijalne pokazatelje uspješnosti i načine praćenja ulaganja u socijalno poduzetništvo te dostupnost informacija kroz nadležne institucije	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s organizacijama civilnog društva, Ured za socijalno partnerstvo, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za zapošljavanje	rujan 2007. - travanj 2009.	0	0	Intenzivirati provedbu mjere
8.3.5.	1	Predložiti osnivanje fonda za poticanje socijalnog zapošljavanja	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo financija, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva	srpanj 2007. – listopad 2008.	0	0	Nužno produljenje roka provedbe

8.3.6.	1	Poticati stvaranje infrastrukturne podrške za socijalno poduzetništvo kroz specijalizirane centre podrške	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva u suradnji s OCD, JPLS, poduzetničkim centrima	lipanj 2007. - prosinac 2011.	1	0	Pobliže definirati pojam neprofitnog poduzetništva i osmisлити specifične programe potpore neprofitnom poduzetništvu
8.3.	6	Razvoj socijalne ekonomije i neprofitnog poduzetništva (2/6 - 33%)			2	0	
9.1.	1	Izraditi i provesti program promocije i prikaza dobre prakse županijskih i drugih razvojnih partnerstava na lokalnoj i regionalnoj razini (savjetovanje, publikacije, mediji, financiranje lokalnih projekata)	Ured VRH za udruge, Zaklada za razvoj civilnog društva, u suradnji s lokalnom i područnom samoupravom i OCD-ima	prosinaс 2007. - prosinaс 2009.	0	0	Unaprijediti koordinaciju nositelja, intenzivirati provedbu, praćenje povezati s praćenjem mjere 8.1.7.

9.2.	1	Izraditi i provesti program provedbe javnih natječaja i poziva na suradnju za potporu razvoja kapaciteta OCD-a na lokalnoj i regionalnoj razini. Motivirati lokalnu i područnu samoupravu da aktivno osigurava i podupire centre/projekte potpore OCD-a i volonterstva	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Ured VRH za udruge, lokalna i područna samouprava, Savjet za razvoj civilnog društva,	ožujak 2007. - u kontinuitetu	0	0	Isto kao i za 9.1.
9.3.	1	Izraditi i provesti program decentraliziranog financiranja sredstava za projekte OCD-a na lokalnoj/regionalnoj razini	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i nadležna državna tijela, Ured VRH za udruge	ožujak 2007. - u kontinuitetu	1	0	Isto kao i za 9.1.
9.4.	1	Osmisliti i izraditi program tehničke pomoći za jedinice lokalne samouprave - priprema i upravljanje projektima, koje će pružati OCD-i	Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju EU fondova, Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva	prosinac 2007. - prosinac 2009.	0	0	Isto kao i za 9.1.
9.5.	1	provesti tehničku pomoć putem natječaja (Postoji mogućnost financiranja iz integriranog pretpripravnog programa Europske unije – IPA)		prosinac 2007. - prosinac 2009.	0	0	isto kao i za 9.1.

9.6.	1	Osmisliti i provesti program suradnje OCD-a s privatnim, profitnim sektorom uz korištenje primjera dobre prakse	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, Regionalna razvojna agencija, Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva	lipanj 2007. - prosinac 2008.	0	0	Isto kao i za 9.1.
9.7.	1	Osmisliti i organizirati, te poduprijeti projekte OCD-a za izobrazbu u području međusektorske suradnje za jedinice lokalne i područne samouprave	EU centar - Zadar, Akademija za lokalnu demokraciju, Savez udruga gradova i udruge općina RH, nadležna tijela uprave i relevantni OCD-i, Središnji državni ured za upravu -> Trening centar za državne službenike	rujan 2007. - u kontinuitetu	1	0	Isto kao i za 9.1.
9.	7	Regionalni razvoj (2/7 mjera - 29%)			2	0	

10.1.1.	1	Izraditi model institucionalnog priznavanja volonterskog rada kao preduvjeta za dugoročni razvoj kulture volontiranja i ostvarivanja prednosti u korištenju usluga ili kod zapošljavanja	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, volonterski centri, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Ured VRH za udruge, Državni zavod za zapošljavanje	travanj 2007. – travanj 2008.	1	0	Uspostaviti kvalitetnu suradnju Ureda za udruge i Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva u svrhu praćenja i poticanja provedbe ove mjere
10.1.	1	Razvoj volonterstva (1/1 mjera - 100%)			1	0	
10.2.1.	1	Uspostaviti transparentan registar zaklada u kojem bi podaci o registraciji i godišnji financijski izvještaji o poslovanju zaklada predstavljali osnovnu informaciju za praćenje razvoja zakladništva	Središnji državni ured za upravu, Ured VRH za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, resorna ministarstva	siječanj – lipanj 2007.	1	1	Odrediti nadležnu instituciju za upotpunjavanje registra financijskim izvješćima kako bi se mjera do kraja provela
10.2.2.	1	Izraditi i provesti financijsku i infrastrukturnu potporu razvoju zaklada lokalnih zajednica u suradnji s OCD-ima	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, nadležna tijela lokalne samouprave	siječanj 2007. - u kontinuitetu	1	0	Osmisliti programe suradnje s međunarodnim donatorima (DECIM i dr.)

10.2.	2	Razvoj zakladništva (2/2 mjere - 100%)			2	1	
11.1.	1	Zadužiti stručnjake za međunarodne odnose i europske integracije (kao npr. člana Savjeta za razvoj civilnog društva), za poticanje savjetovanja i razmjenu informacija između predstavnika OECD-a i ključnih nositelja državne vanjske politike	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva	siječanj 2007. – u kontinuitetu	1	0	Preformulirati mjeru da glasi: Provoditi kontinuirano savjetovanje između Savjeta za razvoj civilnog društva i nositelja državne vanjske politike
11.2.	1	Provesti program jačanja suradnje s organizacijama civilnog društva u provedbi politike razvojne pomoći Hrvatske trećim zemljama	vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva	siječanj 2007. – u kontinuitetu	1	0	
11.3.	1	Omogućiti kontinuirani i strukturirani dijalog s organizacijama civilnog društva o izazovima i mogućnostima pristupanja Hrvatske EU kroz Nacionalni forum za pridruživanje EU	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Središnji državni ured za razvoju strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, Ured za udruge sa Savjetom za razvoj civilnog društva	siječanj 2007. – u kontinuitetu	1	0	

11.4.	1	Izraditi analizu o razini uključenosti organizacija civilnog društva u proces programiranja za pretpristupne fondove te izraditi preporuke za poboljšanja u tom smislu	Savjet za razvoj civilnog društva, Ured VRH za udruge	svibanj – listopad 2007.	1	1	Sadržaj mjere se preklapa s mjerom 8.1.7. stoga u praćenju usko surađivati sa SDURF-om
11.5.	1	Uključiti OCD-e u postojeće i planirane programe izobrazbe o EU	Ministarstvo vanjskih poslova, relevantne OCD-e, Ured VRH za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	siječanj 2008. – u kontinuitetu	1	0	
11.6.	1	Osnovati radnu skupinu radi izrade edukativnog programa za aktivno sudjelovanje organizacija civilnog društva iz Republike Hrvatske u raspravama koje se na europskoj razini vode o ključnim pitanjima budućeg ustroja EU	Ministarstvo vanjskih poslova, Ured VRH za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, SDUU, SDURF, Nacionalna zaklada	siječanj 2008. - kontinuirano	0	0	
11.7.	1	Osnivanje Zajedničkog odbora civilnog društva Europske unije i Republike Hrvatske (European Union – Croatia Civil Society Follow up Committee)	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Središnji državni ured za upravu, Savjet za razvoj civilnog društva, Ured VRH za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	siječanj 2007. – u kontinuitetu do ulaska u EU	1	0	

11.8.	1	Uvesti mogućnost financiranja programa i projekata koji potiču jačanje regionalne suradnje RH iz godišnjih programa tijela državne uprave (koji raspisuju natječaje za potpore OCD-ima iz sredstava javnih fondova)	Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, nadležna tijela državne uprave	siječanj 2007. – u kontinuitetu do ulaska u EU	0	0	Provedbu povezati s provedbom mjere 8.1.7. (dio koji se odnosi na uključivanje udruga u II komponentu programa IPA)
11.9.	1	Izraditi analizu dosadašnje uključenosti organizacija civilnog društva iz RH u programe i projekte prekogranične suradnje EU te osmisлити preporuke za jedinice lokalne samouprave na tom planu	Ured za udruge, Savjet za razvoj civilnog društva, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, jedinice lokalne samouprave, Ministarstvo mora, turizma, prometa i veza	siječanj 2007. – u kontinuitetu do ulaska u EU	0	0	
11.	9	Razvoj civilnog društva u međunarodnom kontekstu (6/9 mjera - 67%)			6	1	
	53	UKUPNO MJERA u provedbi veljača 2007. - veljača 2008.			34	6	

Pregled provedbe mjera u izvještajnom razdoblju veljača 2007. - veljača 2008.	
Broj mjera predviđen za provedbu	53
Broj mjera koje su se provodile	34
Broj mjera čija provedba nije započela	19
Broj mjera čiji završetak kasni u odnosu na rok	6
Opseg provedbe Operativnog plana	64%
Opseg provedbe Poglavlje 4 (4/4)	100%
Opseg provedbe Poglavlje 5 (4/7)	57%
Opseg provedbe Poglavlje 6 (4/4)	100%
Opseg provedbe Poglavlje 7 (1/3)	33%
Opseg provedbe cjelina 8.1. (8/8)	100%
Opseg provedbe cjelina 8.2. (0/2)	0%
Opseg provedbe cjelina 8.3. (2/6)	33%
Opseg provedbe poglavlje 9 (2/7)	29%
Opseg provedbe cjelina 10.1 (1/1)	100%
Opseg provedbe cjelina 10.2 (2/2)	100%
Opseg provedbe Poglavlje 11 (6/9)	67%

Opseg provedbe = udio broja mjera koje se provode u ukupnom broju predviđenih mjera za provedbu u izvještajnom razdoblju